www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 1-го серпня 1918. Ч. 91. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, August 1, 1918. No. 91.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПРИБУЛИ ДО ІТАЛІЇ.

Мирові переговори між Україною і Москвою зірвані. – Арештоване двох бувших міністрів.

МОНАРХІСТИ ДОМАГАЮТЬ СЯ ЗЛУКИ УКРАЇНИ З МОСКВОЮ І ДАВНОГО ЦАРСЬКОГО РЕЖІМУ.

Зближенє між німецьким і большевицьким правительством. – Посли алянтів опускають Росію.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ЗВОДЯТЬ БОРОТЬБУ НА ПІВНІЧ ВІД РІКИ УРК.

Місцевість Сержі переходила чотири рази з рук до рук.

ВАШІНҐТОН, 30. липня. — Урядовий звіт ґен. Першінґа, який вчера наспів до департаменту загр. справ, звучить:

„На правім березі ріки Урк неприятель, одержавши нові війска, перевів ряд сильних протинападів. Вивязала ся завзята битва. Місцевість Сержі, яку наші війска вчера були здобули, переходила чотири рази з рук до рук, позістала однак остаточно в нашім посіданю".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА В ІТАЛІЇ.

Італійці і місцю витають Американців.

РИМ, 29. липня. — АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПОЧАЛИ ПРИБУВАТИ НА БОЕВИЙ ФРОНТ В ІТАЛІЇ. Американські жовніри находять ся в знаменитім стані і добрім настрою.

Населенє Італії не залишило нічого зі своєї сторони, щоби показати Американцям свою радість з нагоди їх прибута до Італії. Американців повитав головний командант італійської армії, виходячи на зустріч зі своїм штабом. Підчас привитання летуни, які кружляли над ними, розкидали картки з написию „Нехай жиє Вілсон".

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЦІ ПЕРЕВОДЯТЬ СИЛЬНІ ПРОТИНАПАДИ.

Війска алянтів осягнули нові успіхи в околиці Фер-ен-Тарденоа.

ПАРИЖ, 30. липня. — Французький урядовий звіт звучить:

Денний рапорт: В протягу ночи не зайшли жадні важнійші зміни на півночи від ріки Марни.

Нічний рапорт: На правім березі ріки Урк наші війска після тривалої битви були всилі дещо посунути ся наперед на полудневий схід від Фер-ен-Тарденоа.

В околиці Сержі помимо сильних протинападів неприятеля наші війска задержали у своїм посіданю здобуті становища.

На полудневий захід від Реймс Німці переводили наступ по обох сторонах місцевости Ст. Ефрез. Всі їх зусиля, щоби здобути Ст. Ефрез, були надаремні помимо того, що неприятель осягнув деякий успіх на захід від місцевости.

На прочім фронті не зайшло нич важнійшого.

НІМЦІ ЗДЕРЖУЮТЬ ДАЛЬШИЙ НАСТУП АЛЯНТІВ.

Битва складала ся з ряду місцевих боїв.

БЕРЛІН, 30. липня. — Німецька головна кватира оголосила слідуючий урядовий звіт:

Денний рапорт: Неприятель перевів вчера при помочи свіжих війск ряд нападів на наші нові становища на півночи від ріки Урк і на полудневий захід від Реймс. Наші війска відбили на цілій лінії напад Французів, Анґлійців і Американців, завдаючи їм дуже тяжкі втрати.

Головний напад був звернений на наші становища на лінії Артон-Фер-ен-Тарденоа, де неприятельські війска наступали кілька разів густою лавою. Сї щступи були зломані, заки неприятель дійшов до наших становищ.

Полудни переводив неприятель наступ на схід від Фер-ен-Тарденоа. Але й сї були таксамо безуспішні.

На полудневий захід від Реймс війска неприятельські пять разів переводили напад в ріжних місцях на боевій лінії між Шамбресі і Врині. Всі вони були відбиті з кровавими втратами для неприятеля.

В Шампані на полудне від гори Ріхтель наші війска прогнали неприятеля з окопів, які він був заняв підчас нападу в суботу, і здобули також становища неприятеля на північний схід від Перт.

Нічний рапорт: По вчерашній невдачі неприятель заховував ся спокійно.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПОСЛИ АЛЯНТІВ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ОПУСКАЮТЬ РОСІЮ.

КАНДЯСКА (Ляплянція), 30. липня. — Послам алянтів і Злучених Держав, які недавно опустили були Вологду, щоби виїхати до Архангельска, архангельський совет не позволив остати в місті і вони відїхали до Кандаляски (в російській Ляплянції).

Посли виїхали з Вологди дня 25. липня у відповідь на письмо большевицького міністра загр. справ, Чічерина, який повідомляв їх, що місто Вологда находить ся в небезпеці, бо кождого дня можна надіяти ся його бомбардованя. Чічерін візвав був послів, щоби вони прибули до Москви, але посли прийшли відїхати до Архангельска, де вони сподівали ся, що будуть могли порозуміти ся зі своїми правительствами.

В Архангельску місцевий совет, ділаючи після приказів з Москви, не позволив послам остати в місті, дає дав до їх диспозиції два малі російські кораблі і дня 28. липня відплили вони в супроводі російського воєнного корабля з пристани.

В ночи перед їх відїздом мав прийти до архангельського совета приказ від московського правительства, щоби здержати відїзд амбасадорів.

Німеччина змагає заключити з Росією тісний політичний і економічний союз.

ЛОНДОН, 29. липня. — Щораз змагаючи ся несмисли німецької головної команди щодо англійців на успіх на західнім фронті дасть ся запримітити в змаганях Німеччини найти опертя на Росії.

„Кельніше Цайтунґ" заявляє, що головною задачию нового секретаря загр. справ буде принятє „з теперішним російським правительством до тісного економічного і політичного союза".

Зближенє між Німеччиною і Росією.

ВАШІНҐТОН, 30. липня. — Німецько-російська комісія, яка розбирає принципи берестейського мира, прийшла до порозуміня щодо загальних услівий угоди, як се доносить услівий угоди, як се доносять вісти зі Швеції, одержані в департаменті загр. справ.

Большевицьке правительство на услугах Німеччини.

ВАШІНҐТОН, 30. липня. — В американських політичних кругах добачують в останніх подіях в Росії, що большевицьке правительство, ділаючи після бажаня Німеччини, робить заходи довести до війни між державами алянтів і Росією.

Успіхи чесько-словацьких війск.

ВАШІНҐТОН, 30. липня. — Чесько-словацькі війска дотерли до Чорного моря в полуднево-західній Росії і заняли два російські крузиляки в пристани Новоросійск, як се доносять вісти з достовірних жерел.

Се перша вістка про присутність Чехо-Словаків далеко на полудни в Росії. Після гадки урядників в головній кватирі чесько-словацької народної ради, сї операції відносять ся до окремих чесько-словацьких відділів, які шукають дороги на полудне дістати ся до Франції.

Більшу однак вагу приписують до сих операцій, припускаючи можливість, що згадані відділи получать ся на Кавказі з війсками, які борють ся проти Турків та що на случай успіху можуть утворити один боевий фронт з війсками анґлійськими в Мезопотамії.

Вісти доносять, що гармати на крузиляках звернено тепер на большевицьку задогу Новоросійска.

Инша вість подає, що чесько-словацькі війска захопили у свої руки на ріці Волзі між Рибінськом і Астрахаком зоружений корабель.

Сподіють ся в короткім часі здобути міста Витки, бо, як вісти доносять, чесько-словацькі війска вже зближають ся до міста. Чехо-Словаки примушують кораблі на Волзі возити воєнні матеріяли з Казани в напрямі Вятки. В плині Чехо-Словаків є, як сего тут догадують ся, дістати ся до мурманського побережа.

Надіють ся небавом битви на мурманськім побережу.

ЛОНДОН, 29. липня. — Кореспондент часописи „Дейли Експрес" доносить з Христинії:

„Подорожні, які прибули з Архангельска нечним кораблем від послідної осени, оповідають, що небавом прийде до битви між війсками алянтів і армією німецько-фінською коло Еварестен, куди неприятель посуває ся в напрямі моря.

„Німці направляють дорогу, яку свого часу алянували не фінсько-російське правительство. Є поголоска, що Німці кладуть зелізничий шлях, але ся вістка не є потверджена. Алянти, здаєть ся, будують дорогу з Печенги до Сальмієрві.

„Стан пожвин у Фінляндії дуже критичний. Хліба нема зовсім. Населенє умирає з голоду.

„Фінляндія є номінально монцно нейтральна і має доси своїх послів у Лондоні і Парижи, але населенє симпатизує рішучо з Німцями, головно зі страху перед ними і з ненависти до Москалів".

Алянти дають на мурманськім побережу около 15.000 війска.

ПАРИЖ, 29. липня. — Кореспондент монархійської часописи „Ньюсте Нахріхтен" телеграфує з Гельзінґфорсу, що на підставі вістий з достовірних жерел число війск алянтів на мурманськім побережу зросло до 15.000 людий, вчисленючи відділи, які находять ся в глибині Росії.

Кореспондент доносить, що війска є добре зоружені і мають значну скількість артилерії, машинових кріс, панцирних самоходів і великі засоби амуніції. Сї війска становить поважну силу проти большевиків.

Сербські і італійські відділи, які стояли залогою в Архангельску, будуть злучені з війсками алянтів.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Заява нового премієра в справі мира.

АМСТЕРДАМ, 30. липня. — „Ми є готові заключити чесний мир, скоро лише наші противники зречуть ся своїх ворожих плянів, які мають на цїли знищенє або здавленє", заявив барон Гусарек, новий австрійський премієр, представляючи свій кабінет в палаті панів, як се доносять вісти з Відня.

Барон Гусарек додав дальше, що війна, о скільки вона дотичить центральні держави, є оборонна.

„Як довго наші противники стоять на становищи, щоби одна сторона диктувала", говорив він дальше, „то нам не позістає ничого, як продовжати дальше війну і вести її з такою силою, щоби її скоротити."

Чеський посол поставив резолюцію в справі безпроволочного заключеня мира.

АМСТЕРДАМ, 29. липня. — В австрійськім парляменті поставив на засіданю в суботу чеський посол, Станек, резолюцію в імени чеського клюбу в справі безпроволочного заключеня мира без здобутків і відшкодовань.

Як се доносить віденська телеграма до берлінської „Фосіше Цайтунґ" парляменут відкинув сю резолюцію, яко недопускаєму від голосованє.

Невдачу над Піною спричинила зрада плянів зі сторони дезертирів.

АМСТЕРДАМ, 29. липня. — Пресове бюро головної австро-угорської воєнної кватири оголосило нині довгий звіт, в якім поносне причину невдачі підчас останнього наступу над рікою Піною, приписуючи її зраді австрійських плянів італійським зі сторони дезертирів.

Італійці, як се говорить звіт, були точно поінформовані про наступ, щодо його величини і часу, в яким він був переведений, та відповідно до сього неприятель приготовив ся.

Звіт говорить вкінци про велику пропаґанду, поширену італійцями серед Славян проти Німців і Мадярів.

У Варшаві пропало 19 жидівських провідників.

СТОКГОЛМ, 30. липня. — Велике затривоженє викликала серед жидівських робітників у Варшаві вістка про наглє зникненє 19 членів екзекутивного комітету жидівських робітничих юнів, як се доносять жидівські часописи з Варшави.

Сї люди працювали разом зі сіоністами і соціялістичними організаціями. Заходить підозріне, що їх зниненє стоїть в звязи з переслідуванєм Жидів, яке тепер відбуваєть ся в Польщі, Німеччині і Австрії.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНОЮ І МОСКВОЮ РОЗБИЛИ СЯ.

ВАШІНҐТОН, 29. липня. — МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНОЮ І МОСКВОЮ РОЗБИЛИ СЯ. МІЖ МИРОВИМИ ДЕЛЕҐАТАМИ НЕ ПРИЙШЛО ДО ЗГОДИ ЩОДО ПОДРІБНИХ УСЛІВИЙ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Повисшу вістку одержав нині департамент загр. справ від свого посольства зі Стокгольму.

ВІСТИ ЩОДО РОЗМІРІВ СЕЛЯНСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ ПЕРЕСАДНІ.

ВАШІНҐТОН, 29. липня. — Американський посол зі Стокгольму, Моріс, доносить до міністерства загр. справ, що там одержано вістку, що 75.000 зоружених селян маширує на Київ.

Посол Моріс додає однак у своїй телеграмі, що після його гадки вісти про силу селянської армії є пересадні.

АРЕШТОВАНЄ БУВШИХ МІНИСТРІВ, ПЕТЛЮРИ І ПОРША.

АМСТЕРДАМ, 29. липня. — Велику несподіванку викликав в Києві приказ українського правительства в справі арештованя бувшого міністра війни, ґен. Петлюри, і бувшого міністра торговлі, Порша.

Посли приятелів тих міністрів обжалувано о співучасть в революційних махінациях проти правительства гетьмана.

УКРАЇНА ДОСТАВИЛА НІМЕЧЧИНІ 33 МИЛЮНІВ БУШЛІВ ЗБІЖА.

ВАШІНҐТОН, 29. липня. — На підставі урядових звітів, одержаних з Европи, Німеччина одержала з України около 33,000.000 бушлів збіжа.

Ся визначна поміч зі сторони України для центральних держав оправдує вповні, а що найменше в части, гру „в будучність України", яку ведуть урядники нежини і державні власти в Берлині.

Продаж і розділ землі на Україні поступає скоро наперед.

Сї вісти вказують, що Німеччина є всилі і хоче відвдячити ся за траспорти збіжа з України.

ЧОРНОСОТЕННО-МОНАРХІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС У КИЄВІ.

Жадають злуки України з Москвою і привернення давного царського режіму.

АМСТЕРДАМ, 29. липня. — На останнім конґресі монархістів в Києві ухвалено приступити до творення центрів по цілій Росії в цїли привернення царського режіму в Росії на тихсамих основах, які були перед мартовою революцією в 1917 р., і в цїли поновної злуки України з Москвою під панованєм великого князя Николая Николаєвича, як се доносять подрібні вісти.

Київські часописи доносять, що чорносотенці розпочали свою роботу наново. Коли в Києві одержано вістку про смерть бувшого царя, богато російських офіцирів повкривало жалобою свої хрести св. Георгія.

Коли перший раз розійшла ся вістка про заперечене смерти бувшого царя, в київській катедрі відбуло ся богослуженє і нарід співав давний царський гимн „Боже царя храни". Архидиякон заявив на проповіди отсе:

„Церква держить ся з далека від політики, але воно годить ся, щоби всі вірні Москалі молили ся за Николая, слугу Божого, який так богато натерпів ся".

Дальше він говорив про недалеке привернєнє монархії і династії отсими словами: „Сьвятини, яку знищено, буде наново поставлена".

Після сього богослуженя прийшло на улицях міста Києва до кровавої битви між монархістами і большевиками.

ЗМАГАНЯ ДО УТВОРЕНЯ ПОЛУДНЕВО-РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

Вона мала би складати ся з Донщини і Астраханщини.

АМСТЕРДАМ, 29. липня. — В Ростові над Доном підписано угоду, після котрої правительство Донщини і Астраханщини взаїмно признали собі цілковиту автономію і приобіцяли собі взаїмно поміч в цїли прилучення прочих областей, яких посідане є рішучо конечним так зі згляду економічних, як і військових, як се подають київські часописи.

В угоді сказано дальше, що обі сторони зобовязують ся вести спільно боротьбу проти большевиків в области своїх територій і на півночи від Кавказу. Цїлию обох правительств є утворити федеральну державу полудневої Росії.

ОГОЛОШЕНЯ
для шукаючих роботи находять ся на 5-тій сторонї.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
United States:
1 year $2.00
6 months $1.75
3 months $1.00

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00

to Jersey City and to foreign countries:
1 year $2.50
6 months $2.00
3 months $1.25

В місті Jersey City і за границю:
на рік $2.50
на пів року $2.00
на 3 місяці $1.25

Single copy 3 cents.

Поодиноке число 3 центи.

За зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мені-ордера і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилаю замовлення належить долучити мені-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

ГЕТЬМАН І НАРІД.

ДО ДИСКУСІ В СПРАВІ ВНУТРІШНОЇ БОРОТЬБИ НА УКРАЇНІ ТА НІМЕЦЬКОЇ І МОСКОВСЬКОЇ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ НЕЇ.

Як звісно, проти гетьмана Скоропадського виступив широкий загал українського народу. Виступили маси селянства на Україні і тамошна народна преса, а такесамо становище заняли й Українці в Галичині та в Америці і їх часописи. Значить була згідність думки у протесті проти накиненого українському народови гетьмана Скоропадського.

Аж-ось виступає канадійська українська газета **„Новини"** (виходить в Едмонтоні, Алберта) і пише, що всі ті протести не мають раці; Грушевський, пише та газета, знає писати історію, але не знає творити. Він опирав ся на „черни" („черень" се давне слово, якого вживалось на означене селянства для відріжнення його від козацтва, яке було свого рода шляхотською верствою), яка не розуміє української державної думки, а нібито явив ся проти Грушевського спаситель України, Скоропадський, який нібито дуже добре розуміє українську державну думку, візьме „черень" в зелізні руки і спасе Україну перед небезпекою.

Стаття досить мудрагельська і моглаб неодного мало обізнаного зі справами політичними і суспільними збаламутити. Тому треба тому мудрагельству трохи приглянутись та показати, що воно не опертє ані на правді ані на льоґіці.

Передівсім, як би автор статі в „Новинах" знав дещо про політично- суспільну працю проф. Грушевського поза його науковою працею, то знав би також, що він власне є найбільшим теперішним речником української державної думки. А дальше, чи не застановило автора згаданої статі, що українська преса на Україні, в Галичині і в Америці однодушно станула в обороні У. Ц. Ради і її славного голови, проф. Михайла Грушевського, а проти генерала Скоропадського? Чи вся та преса не розуміє української державної думки, а бодай так знаменито, як то розуміє редактор едмонтонської газети? Чи той редактор „Новин" тямить, хто перший заявив ся за Скоропадським? Се були правительства Німеччини й Австро-Угорщини, а також славетний Ленін. Видно, після гадки редактора „Новин", українську державну думку найліпше розуміють в Берліні, Відни, Будапешті, Москві, і ще трошки в Едмонтоні, — але в Києві в Полтаві, у Львові то ніяк не можуть зрозуміти, бо там українські політики хотіли опертись на „черни".

• • •

Хочу тепер відповісти на дальші погляди „Новин", однак не редакторови „Новин", але на те, аби сю дуже важну справу розважили читачі „Свободи".

Наперед слід сказати, що слово „черень" в теперішних часах вже не має раці. Тепер, хоч би й на Україні, годі вже говорити про „черень" і козацьку шляхту; такі ріжниці ще тільки є в козацьких областях давної Росії, а зокрема в українських їх частях, в полудневій части Донщини і на Кубані; впрочім, на Україні є селянство, невелике число робітників і міщан, горстка інтеліґенції і польська та московська шляхта. Отже, можна сказати, що є бідні, є богаті і є магнати, але нема „черни", що не розуміє української державної думки і якоїсь другої, висшої верстви, що розуміє українську державну думку.

Маси українського селянства ставили на перше місце справу землі, то правда, але не можна сказати, аби вони вже цілком не розуміли української державної думки. За автономією України, а потім за самостійністю України були також широкі маси народу і вони чимраз підвиравли У. Ц. Раду, що підписала сі домагання у своїх універзалах. Підпирали з одушевленем і зрозумінем річи. А вже репрезентантка тих мас, У. Ц. Рада, аж занадто добре виказала, що розуміє як слід українську державну думку — універзалами, які є найважнійшими пореволюційними політичними актами на Україні; переговорами з петроградськими правительствами; зїздом народів в Києві для акції за федеративною злукою народів; зєднаєм приязни для України її демократичних сусідів; взаєминами з Анґлією і Францією і т. д.

І більше розвинені народи, як Анґлійці, Французи, Німці нормально не висказують просто і безпосередно своїх поглядів і домагань, але через свої виборні представництва або через свою народну пресу. А тесаме було і на Україні: український нарід заявляв свої погляди і домагання через свою виборну репрезентацію, через У. Ц. Раду, і її слово було словом народу. Що більше, українське селянство висказувало такісамі свої погляди і на своїх вічах, значить — та „черень" навіть безпосередно могла показати, що українська державна думка їй не чужа і зовсім не потребувала встидатись ані перед західною Европою, ані перед едмонтонським редактором.

Чого-ж винити український нарід, ту „черень", як його зве редактор з Едмонтону, і чому-ж закидати українському народови, що він дбав тільки про свої селянські інтереси, а справи України яко державного орґанізму ані не розумів ані не мав на гадці? Доказів на се автор не має жадних, а ходить йому хиба о те, аби показатись оригінальним та станути в обороні гетьмана, проти котрого усі виступають.

• • •

З писаня редактора „Новин" виходило би дальше, що гетьман Скоропадський се одинокий чоловік, який: 1. **розуміє українську державну думку; 2. візьме „черень" в зелізні руки; 3. виратує Україну перед небезпекою.**

Відки редактор „Новин" має такі відомости, або на якій підставі виробив собі такі переконання, не знати.

Припустім, що Скоропадський не виступав ніколи особисто проти українського народу і даруймо йому се, що він ніколи не виступав в його обороні. Але спитаймо ся: **що репрезентував Скоропадський, як брав ся скидати тих, що „не розуміють української державної думки"?**

З многих донесень, українських, московських, анґлійських і німецьких виходить, що він належав до партії **октябристів,** значить — до **московської ліберально-промислової партії монархістів,** в якої програмі була царська Росія без самоуправи для поодиноких народів (партія октябристів, се та партія, що навіть кадетів виклинала за се, що у своїй програмі признавали Польщі автономію, а другим народам, отже й Українцям, тільки культурно-національну самоуправу, значить — самоуправу культурного житя народу, без права до самоуправи нації яко державного орґанізму).

Се, що Скоропадський був октябристом, можна принять за цілком певну річ, бо колиб не був, то чейже був би у своїх розмовах з кореспондентами ріжних ґазет се заперечив. А коли був октябристом, то і годив ся на програму тих московських монархістів, сеї підпори Романових, з якими Скоропадський стояв у близких зносинах. Значить, він, як і другі октябристи, був навіть противний, аби українському народови признати право самому рішати про своє шкільництво, про просьвітно-наукові інституції і товариства, про письменство, пресу, а про український парляментет, закони, адміністрацію, суди, військо — вже й не говорити після програми октябристів.

Яка-ж се є державна думка?

Се чисто царсько-московська державна думка!

Кождий октябрист був представником власне такої думки, а не української. І нема жадної пістави октябриста Скоропадського називати представником української державної думки.

Тепер візьмім другу точку, а саме, що Скоропадський, як пишуть „Новини", нібито мав узяти „черень" в зелізні руки. Чи узяв він?

Ні, не взяв. Поки була У. Ц. Рада, то московські большевики робили на Україні бунти, а тепер, за „зелізної руки" Скоропадського робить бунти самий власне український нарід, і то бунти масові, зоружені, які вже зосн тримають кілька місяців.

А третє — се те вирятуване України перед небезпекою.

Від кого грозила Україні небезпека? Чи від українського народу, проти якого Скоропадський закликав Німців, Австрійців, Мадярів і Турків?

В усякій обороні Скоропадського нема правди ані льоґіки.

Він не опер ся навіть на жадній українській верстві проти „черни", яку редактор „Новин" радить висмагати, але **на багнетах наїзників,** що прибули на Україну яко „запрошені", а остались яко ґазди. І навіть не він опер ся на тих багнетах, але ті багнети самі його посадили на становище гетьмана України.

• • •

Впрочім, при перевороті в Києві **не ходило тут о українську державну думку, але о німецьку державну думку, о державну думку політичних керманичів німецької держави.**

Представники Німеччини в Києві, Мум і Айхгорн, котрі були виновниками замаху проти української народної республіки, виконали сей замах не тому, що переплакав українську державною думкою, але **тому, що так велів їм головний німецький військовий командант, генерал Людендорф, котрий має на увазі тільки і єдино німецьку державну думку; інтереси Німеччини, та забезпечене їх на будуче.** Німці політики в Людендорфа нема і сьмішно виглядає, як хто її пробує дошукуватись.

• • •

Сама суть замаху Скоропадського є контрреволюційна. Се був **замах проти української революції.** І як Німці так і Скоропадський були в данім случаю контрреволюціонери.

Однак коли ми тут, в Америці, можемо сю справу розбирати лише теоретично, то наші брати на Україні не можуть на сім обмежитись.

Вони не можуть сказати тільки, що се контрреволюція і боронувати її.

Бо як предсказав Шевченко, Україну збудженю в огні, а підчас пожежі не вистарчить говорити проти огню і гасити його, але треба також ратувати і все, що є в хаті та на обсягу, а до того треба ще в такій хвилі холоднокровности.

Тому не можна також осуджувати тих українських партій, чи груп, що тепер підпирають гетьмана Скоропадського. Се, як писало львівське „Діло", українські соціялісти-федералісти, вільне козацтво і самостійники (можливо, що до „самостійників" приєднуються так звану „селянську спілку", а може і ще кілька меньших груп). З тих груп вийшли визначні українські патріоти і демократи, як **Дорошенко, Шульгин, Донцов, Ліпінський,** яких покликав Скоропадський до свого правительства, а до яких український загал має повне довіре.

Ті групи і їх представники власне тепер ратують Україну в огні.

Може дехто не годитись з їх програмою і з тактикою в їх політиці, але вони були тими, що підчас пожежі кинулись на ратунок рідного краю і за се належить ся їм не осуд а признанє.

Тепер власне ходить о те, аби як найбільше вратувати в небезпеці.

• • •

Набільша тепер небезпека грозить Україні від Німеччини.

Передівсім безпосередно їй грозить економічний визиск і неволя зі сторони Німеччини.

Однак німецькі пани на будуче на сході сягають ще дальше. Німеччина не лише хоче економічно визискувати Україну; вона хоче також на будуче забезпечитись на сході; вона хоче, аби не лише Україна але й Московщина були з нею в приязних зносинах або і союзі, щоби вона мала забезпечений спокій на сході і могла подумати про економічні здобутки на заході.

Дуже знамені вісти прийшли в останних днях з Києва. Доносять вони, що там відбули ся, розуміється за дозволом гетьмана і німецьких військових властий, **наради московських монархістів, на яких порішено приверпути царство в Московщині і Союз з Україною.**

Треба тямити, що коли Німеччина хоче мати на сході спокій, то мусить мати за собою не лише Україну але й Московщину.

Якже вона може мати Московщину за собою?

Отже так: Передівсім посадити там царя, на якого вже кандидує Микола Миколаєвич, звісний з виправи на Галичину. Се царство, розуміється ся, вже не було би таке як давне, але ніби конституційне і демократичне. Для сеї цілі треба повалити большевиків, а найти инші партії. Большевиків повалити Німеччина може кождої хвилі, а вже видко шукає за другими партіями. Найвідповіднійші тут були би октябристи і кадети і тому, як видно, Німеччина коло них забігає. Вона певно готова навіть дати їм деякі уступки; аби лише зробили приязний союз з Німеччиною. **Німці можливо готові перебудувати цілу державу Росію на німецький спосіб. Московщина, так як Пруссія, творила би осередок нової Росії, і до союза з нею могла би приєднати Україну зі своїм гетьманом, Фінляндія з королем, Білорусь, Кавказ, Сибір; навіть Естонію готова би Німеччина назад віддати Росії. Одним словом, Німеччина готова би нову відбудувати Росію. Для себе оставила би тільки Польщу, Литву і Лотвію, а за се дала би навіть Україні теперішні австрійські провінції — східну Галичину і північну Буковину.**

Німецькі політики зачнуть представляти московським, що **на заході Росія може числити хиба тільки на згадані дві українські провінції, а що пора би вже Росії звернутись на схід, до Азії, бо там її будучність.**

Інтерес тут мала би Німеччина в тім, що мала би союзника на сході, а економічні користи тягнула би не лише з України, але з цілої Росії, отже і з Сибіри, а через Сибір навіть з инших азійських країв.

• • •

Коли брати на увагу німецький інтерес, і то не лише на тепер але й на будуче, то такий плян, який я представив на підставі висновків з останних подій, є власне згідний з тим інтересом і з німецькою державною думкою Людендорфа і других німецьких політиків.

Але інтересу України ані української державної думки в тих планах нема.

Є в них тільки небезпека для України.

Перед війною Німеччина визискувала економічно Росію, а властиво через неї — богату Україну. Тепер же повторила би ся тасама історія. Крім того прийшла би знова на Україні ще й **московська політична неволя.** Московщина могла-б бути настільки конституційна як наприклад Прусія, а Україна могла би мати таку автономію як приміром Баварія, але в дійсности як Баварія є зависима від Прусії, так була би й Україна, а властиво ще більше, бо тамті краї оба німецькі, а тут ходить о дві окремі народи, значить — **зависимість України була би на ділі московською неволею.**

Українці не є противні спілці з другими народами, але вони не хотять, аби ті народи мали демократичний устрій, а спілка аби була зовсім свобідна так, щоби кождий нарід мав навіть право висловити з неї.

Та зовсім инша річ — союз з царською Московщиною і давна Росія у відношенім строю.

• • •

Колиб висше згадані плани дійсно показали ся правдивими, то на Україні повинен би роздатись один клич: До ратунку!

Всі українські партії і групи повинні би тоді подати собі руки для ратункової акції.

Перша річ — треба боронити независимости України. Коли лиш чужі сили змогли би так повести справу, що Україні не було би нишого виходу як тільки союз з Московщиною, то тоді найблизшою цілию українського народу було би: **Ратувати Московщину перед царством, а Україну перед тісним союзом з нею.**

В сій справі не повинно бути спорів і противників.

Спільними силами можна буде осягнути успіх, який буде змога. Справа свободи і демократії на Україні могла би ще на якийсь час потерпіти, одначе загалом се було би тільки продовженєм боротьби, боротьби українського народу, який остаточно мусить осягнути повну побіду.

Длятого — геть зі зневірою, хоч би на Україну наступила нова чорна хмара. Живий нарід не сьміє попадати в зневіру, бо йому писана побіда.

Володимир Б. Лотоцький.

ЗАКЛАДАЮТЬ НОВУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ В КАНАДІ.

Канадійські ґазети подають отсю телеграму з Торонта, наданну там 17. липня: „Щоби зашобігти асиміляції канадійських Українців, яких тепер в Канаді є около 200.000 з родинами, що мають по пятеро і по дванайцятеро дітий, українські народні провідники скликують тайний зїзд із західних провінцій, який відбудеть ся в Саскатуні 18-го і 19-го липня. Хоч очевидно цілию сього зїзду є заложити українську незалежну церкву в Канаді, до якої вибрано вже на епископа о. Редкевича, католицького сьвященика з Монтреалу, то визначні місцеві Українці вважають сей рух радше політичним ніж релігійним.

„Сей зїзд буде означати зірване зносини межи українським народом і епископом Budkaн, якого вони обвинюють, що відлав Українців під контролю французької католицької церкви.

„На тайнім зїзді мають бути присутні отсі: В. Кудрик, редактор „Українського Голосу"; І. Д. Ферлей, посол до вінніпеського сойму; О. І. Гихавий, редактор „Канадійського Фармера"; Арсеник, Якимщак, Петрушевич і Мигайчук — всі з Манітоби; Лук, Цебрик, Воробець, Стечишин, Боднарчук, Михаєць, Швед-Савич, Стратійчук, Стадник, Свистун, Марковський, Мамчур, Чорнейко і Кульчицький — із Саскатевану; Гошко, Рудик, Кібзей, Микитюк, Заарич і Гуткович — із Альберти".

• • •

У звязи із повисшою вісткою читаємо в едмонтонських „Новинах" (ч. 41, з 22. липня) отсю статю, яка кидає більше сьвітла на порушену висше справу.

„Нарешті — пишуть „Новини" — справа арештовання епископа починає виясняти ся. Телеграма з Торонто доносить, що сими днями має відбути ся тайний зїзд українських „націоналістичних" лідерів в Саскатуні, на котрім має бути порішена справа нової української „независимої" церкви в Канаді.

„Ми в нашій часописи дуже нерадо порушуємо церковні справи і з засади не мішаємо ся до річий, які тичать ся релігії, або котрінебудь церкви. Се справи дразливі, яких дискутоване доводить до ятрення релігійної нетерпимости, а тимсамим до ослаблення нашої національної єдности, якої ніколи так не було, як тепер потрібно, як під теперішну хвилю міжнародних переворотів і загального занепокоєня.

„Але в сім случаю мусимо зробити виїмок. „Мовчати" в хвилі, коли до цілого ряду божевільних експериментів, що шарпають нашу народну єдність, як в Петрікову пси великодну онучу, має прибути ще один, було би що найменьше занедбанєм народного обовязку.

„Отже роздумім ся спокійно і холодно, і що розходить ся.

„Не є для нікого тайною, що особа теперішного українського епископа в Канаді є з ріжних причин немилою для інтелігентного й півінтелігентного гурту, який має претенсії до проводу в нашім національнім житю тут, в Канаді. В причини того ворожого відношеня сього гурту до епископа не будемо на сім місци входити, бо чи вони оправдані чи ні, не робить в сій справі найменьшої ріжниці. Бо колиб навіть згодити ся на арґумент противників епископа, що епископ до нічого, що не сповнив і не є здібний до сповнюваня обовязків, які на нього його уряд накладає, то ми не думаємо, щоби основати нові, незалежні церкви, самі не бачили діри у своїм розумованю і мусіли притримувати ся поломаної льоґіки, що коли нездалий епископ, то тимсамим нездала ціла наша церква. Коли епископ нездалий, то льоґічним заключенем було би, що треба змінити особу епископа. Як швець завинив, пощо ковали віщати? Коли завинив епископ, пощо карати нічим невинному українську грецько-католицьку церкву, яка тревдень нереживала вже і перебула сотки ріжних епископів, добрих і нездалих, і без огляду на се, які були сі епископи, цілими віками стояла на сторожі наших народних ідеалів і вспіла захистити нашу народну душу перед лихими зятіями хитрих сусідів. Арґумент, — що українська грецько-католицька церква не може мати аспірацій бути уважаною за нашу виключну національну церкву, тому, що подавляюча більшість Українців належить до української православної церкви, в тім случаю нестійний, бо нова незалежна українська церква вимірена такісамо добре проти української грецько-католицької, як і проти української православної церкви!

„О щож розходить ся?

„Основателі нової независимої української церкви не діти і не можуть бути слінними ка се, що їх затії до накинення загальноканадійських Українців якоїсь нової церкви стрінуть ся з безоглядним опором не лиш зі сторони української грецько-католицької церкви, але також з такимсамим опором зі сторони української православної церкви в Канаді. Обі сі церкви мають всі причини виступити спільно і солідарно проти нової організації, тим більше, що з причини відомих російських подій спір межи сими обома церквами значно стратив на своїй остроті.

„Зачнеть ся отже боротьба на три фронти і то боротьба, яка потрясе цілим нашим народним орґанізмом і пошарпає його на кусні. Чи досьвід із Серафимом не отворив нашим реформаторам очий і вони не видять, що їх нова церква не принесе нам нічого нового, крім якого десятьлітя фанатичної боротьби, повного розпряженя народних сил і суспільної енерґії і може, в найгіршім разі, скінчити ся тим, що нас хтось зовсім инший візьме за чуб і коло пожару, який ми розпалимо, спече свою печеню?

„Се річ так ясна, що ми ніяк не можемо повірити, щоби ініціятори нової організації були аж так засліплені ненавистию до епископа, щоби сього не бачили. А коли се бачать і сьвідомо хочуть викликати між нашим народом в Канаді нову релігійну боротьбу, страшнійшу ніж попередні, то як поясняти собі сю їх роботу?

„Лишаєть ся лиш одно поясненє. Протестантські місії в Канаді, методистська і презвітерінська, викинули за послідних пятнайцять літ сотки тисяч долярів на відірване нашого народу від його питомої церкви, щоби його опісля легко можна винародовити — і тепер приходять до переконаня, що вибрали злу дорогу, бо їх вся робота не лиш скінчила ся провним фиском, але ще й допровадила до скріпленя національних течій межи Українцями. А того вже вони зовсім не сподівали ся. Щоби отже направити свою похибку, навчені досьвідом, беруть ся до роботи зовсім з иншого боку і хочуть нас побити нашим власним оружем.

„Видячи, що в нас національні течії дуже сильно розвинені, вдаряють в нашу народну амбіцію і кажуть: Коли вам мило наше презвітеріянство і методиство, то закладайте свою національну независимку церкву! Наша моральна поміч вам не поможе, бо ми межи вашим народом здискредитовані, тому ми будемо стояти ззаду. А ще враз потреби наші фонди стоять до вашої розпорядимости. Ви, розуміється ся, не будете мусіли нам запродувати ся. Боронн Боже! Робіть самі і для себе — ми будемо вам помагати, так, з чистої безінтересової симпатії...

„Чи ми добре відгадали загадку?"

ВПЛИВИЛИВІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ РЕКРУТАЦІЙНИХ БЮР.

В нинішнім числі на 6-тій стороні ми подаємо новинку з Філядельфії, де п. Филип Холявський скаржить ся на тамошне польське рекрутаційне бюро за його вмертість. Мимо того, що інтересований є Українцем, польське рекрутаційне бюро посилає йому своє „завзвання" ставити ся до польської армії. Колиж п. Холявський на перше „завезване" не відповдав, прийшло йому друге. Се можна би оправдати тим, що польське рекрутаційне бюро було мильно поінформоване про національну приналежність п. Холявського, бо коли би знало, що інтересований є Українцем, то певно не було би прислало йому свого зазиву.

Так можна було сподівати ся, та в дійсности воно так не було. Факт сьвідчить, що польські рекрутаційні бюра є впливлиі і то до дорого обходженя. Ф. Холявський каже, що на друге „завезване" він листовно повідомив польське рекрутаційне бюро, що він є Українцем і з Поляками нищо спільного не має. Та се нищо не помогло, бо польське бюро вислало йому третє „завезване". Се вже огидність.

В попереднім числі „Свободи" у статі, де обговорювало ся процес трох Поляків з польським рекрутаційним бюром у Рочестер, Н. Й., ми навели слова міністра справедливости, який наказав окружному прокуророви в Рочестер спинити систему Поляків насильно затягати хлопців до своєї армії. Сі слова недвозначно виказують, що американське правительство заборонює Полякам послугувати ся при рекрутованій своєї армії силою американського закона.

Тому ми пригадуємо Українцям, що в случаю, коли польське рекрутаційне бюро покликує когось з Українців, повинностию кождого є повідомити дотичне польське рекрутаційне бюро листом, писаним в українській мові, що інтересований є Українцем і з польською армією не має ніщо спільного. Колиж у відповідь на сей лист польське рекрутаційне бюро вишле ще одно „завезване", тоді ані кинути се „завезване" до коша і не відповідати ані на нього ані на дальші „завезвання".

Таким поступованем Українці виказують свою моральну висність над Поляками, а коли би справа опинила ся в суді, як декуди трафляєть, тоді суд вимірить здоровий моральний поличник польському рекрутаційному бюрови, а тимсамим і всім Полякам.

Христе Лачевський.

Я СОНЦЕ ВОЛІ ВИКЛИКАЛА.

Я сонце волі викликала,
Я гасло кликала жити —
І лише сум людський спіткала
І ніч без гасла, без пути...

Квіси я в темряві не вздріла,
Не відчувала я ніяк тепла,
Невгавна серденька не гріла
І дійність „правдою" була...

І я від неї відсахнулась,
Увіла від сили ворогів,
Душа в оранцю повернулась
І полетіла до богів.

„Нехреща й гнет колись минуть ся"—
Бренніла пісня в ній на дні —
„Краса і гордість стрепнуть ся,
Світи будуть ясно дні;

„Краса ніколи не минає
В природі вічно молодій.
Вона спокоєм все сповнює
І рвіє поклинує надії;

„Краса не знає горя й ночи,
Її двоєнство не зміни,
Вона лишра у небо очи
„Це сонце вічне сіяє..."

W.S.S.

WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

ЕКОНОМІЯ ОЩАДНІСТЬ

ЧИ ПОМОЖЕТЕ?

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

взиває до виконуваня

ЕКОНОМІЇ і ОЩАДНОСТИ

через ВСІ особи у ВСІХ річах.

Дбайливість о се візване є доказом

ПАТРІОТИЗМУ і ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Ощадність і купно

ВОЄННИХ ЩАДНИЧИХ МАРОК ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

допоможе вам і вашій вітчині.

ЧИ ПОМОЖЕТЕ?

Поспитайте свого душпастиря, почтмайстра, предсідателя свого товариства, листоноша або банкира.

Вони дадуть вам у тій справі потрібні інформації.

ПАТРІОТИЗМ ЛЬОЯЛЬНОСТЬ

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ

СВ. ОТЦЯ МИХАЇЛА

поручає слідуючі помічні ліки:

Крем і Мило на красоту $1.25
Волосорос, на ріст волося $2.00
Нищитель волося на тіл $1.00
Помада на ріст вусів $1.00
Краска проти сивини волося $1.00
Лінімент проти ревми і сверблячки $2.00
Бальзам св. **Михаїла** проти ревматизму $1.00
Пігулки проти ревматизму і болів голови $1.00
Лінімент проти ревматизму $2.00
Жолудковий Бальзам проти кольвольних $2.00
„Геркулес" на скріплене і добрий шестнт $2.00
Помічний Бальзам на всякого рода болі в голові і нервовість, фляшка $2.00

Ладайте кандьор. Гроші і листи висилайте і адресуйте до: 82-ч-9

ST. MICHAEL'S MEDICINE COMPANY,

Dept. D. CARLSTADT, N. J.

ПРИЧИНА МІГРЕНИ І БІЛЬ ГОЛОВИ.

...ня ся тяжко часто в непотрібних ліках, а не в інтерлежно. — ту причину ...ня ся в ...

При нужаню хронічних недуг треба звертати уваги, аби средство вибране не порушувало внутренностий, і аби не залишало ніяких і шкідливі сляди Кальварійського Вина. Лучше є средством українцем ...ня випробуваним, котре відповідає всім вимогам під сим зглядом.

Наша тайний, професор др. Сенаторовский ...ний шменьній, говорить так: „Кальварійське Вино Лучше давало ...ждавні вислід завсїди".

Памятайте, що ми звертаємо кождий ...ник, і покупите до ...ня сьвітової ...ня Кальварійське Вино Лучше не ...тами як описую. 66

ЦІНА ФЛЯШКИ $1.10.

До купуня в ...ших аптиках, у ...ших ...ів або прямо у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & COMPANY,

Dept. R. S.

196 East 4th St., New York City.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ!

Вже вийшов з друку давно пожаданий

ПОВНИЙ СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ,

котрий містить поверх 12.000 слів, чужого походженя в українській мові. Зібрали др. Леонт Кузеля і Микола Чайківський.

Сей словар чужих слів є безусловно кождому Українцеви потрібний, а особливо для початкуючих читачів, котрі в книжках і часописях раз враз стрічають ся з чужими і незрозумілими словами.

Сей словар оправлений в сільний оправі з золотим витиском, малого формату, так що кождий може носити в кишені. **Ціна 2.00 дол.**

Всі замовленя і мони-ордери просить ся слати на адресу:

„NOLOS PRAWDY"

Book Publishers

119 E. 7th St., New York, N. Y.

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Оріс находить ся в

WILLIAM McCONNEL BUILDING

SHAMOKIN, PA.

ЛІКЕЧНИК є одним з найбільше ...ших ліків і основним ...ством проти ревматизму, болів ...ків, ...ня і болів грудей. С ...ня ...ів болі голови, на болі суставів і ...ня, на загальні порушіня нерву, ...ня і зубів. СЕЙ ЛІК С ЛЕКАРСТВЕННОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Дістаєть ся до генерального агента, ...ченим 5-унтовий нерву на одержа... 16ч—

MIKE FEDIW,

8 WASHINGTON AVE., HASTING ON HUDSON, N. Y.

НАЙНОВІШЕ ВІДКРИТЕ.

(Лонись з Шікаго, Іллі.)

Чимало цікавлять нас оповіданя ученого чоловіка, котрий повернув з далекої виправи, де відкрив незнаний до сего часу край, заглюднений незнаним племенем. Таке відкрите приносить для простих людий лише цікавість, для науки приносить користь, а для чоловіка, котрий дану річ відкрив, славу.

Найновійшим відкритем, особливо для Американців, є відкрите карпатської Росії, західньої карпатськими Росіянами. Але се відкрите не принесло нікому слави, ані користи для науки, а тільки просту цікавість. Коли ви заговорите до Американця про карпатських Росіян, то він думає, що то іде річ про мешканців планети Марс. Колиж ви станете толкувати Американцеви, що се за нарід тії карпатські Росіяни, то він дивить ся на вас, а вкінци скаже вам, що ви варят. І чоловік мусить відійти зі ветдом, але мусить йому признати, що він правду сказав. Але слово „варят" повинно відносити ся до тих, котрі відкрили той новий, карпаторуский нарід, і ми також таких людий не повинні иначе називати, як тільки варятами.

Нашим обовязком є при всякій нагоді сказати Американцеви, що край перед Карпатами і за Карпатами є такиймсамий, як перед Дніпром і за Дніпром; що заселюючий сей край нарід говорить мовою українською, а не карпато-російською. Нехай не буде між нами ані одного, котрий би себе назвав карпатським Росиянином, бо тим він приносить зневаг для свойого краю і для цілого українського Народу, а собі виставляє сьвідоцтво несьвідомости та незнаня своєї історії. Покажім перед сьвітом, що ми є нарід, котрий має тисячлітну історію. Докажім, що ми пишемо і говоримо мовою українською, котрою говорили наші діди і прадіди і котру ми виссали з грудий наших материй. Наша рідна мова — се скарб для нас неоцінений. Як довго нарід говорить своєю мовою, так довго сей нарід істнує яко відрубна нація. Котрий нарід принимає чужу мову, то тим видає засуд смерти своїй нації.

Тепер ми не оглядаймо ся на те, як нас хто коли називав. Нас називали, як хто хотів: одні Росіянами, другі Малоросіянами, треті Рутенами, а четверті „русскими". Ми скажім цілому сьвітови, що ми є Українці, а край наш — Україна. Всілякі назви з часів віддільних князівств та панованя Польщі і Росії для нас не мають значіня.

Михайло Ковалик.

ДОПИСИ.

3 CLEVELAND. O.

Сьяткованє Дня Независимости.

В поході дня 4. липня, в якім брали участь всі народности поселені в Кліленд, О., не зістали позаду і Українці. В нашім місті завязав ся комітет, в склад котрого війшли делегати майже всіх місцевих організацій. Заходами того комітету взяли численну участь в тім поході і Українці.

Старанем і коштом української парохії св. Петра і Павла уладжено гарно убраний віз, на котрім їхали дівчата і хлопці в прегарних українських строях. Великою окрасою походу було товариство Соколиць, котре виступило в гарних одностроях, а також товариство Соколів. В поході взяло участь около 1.500 Українців. Велика школа, що тутешнє українське життєвство, з вимком Соколиць, не взяло участи в тім поході. Життєвство чеське, польське, німецьке і инших народів взяло участь, тільки наше українське відтягнуло ся від участи в тім поході. Причиною сього є, здаєть ся, замала сьвідомість народна, а тимсамим байдужність і брак організациї межи тутешним українським життєвством. Тому то особливша заслуга і честь товариству Соколиць, що воно взяло участь в тім поході і хоть нечисленним числом, але гідно репрезентувало наше українське життєвство в Кліленді.

Того-ж самого дня комітет, що зайнов ся уладженєм походу від української кольони в Кліленді, вислав слідуючу телеграму до президента Вілсона:

Resolution adopted at the meeting of the Americans of the Ukrainian descent Committee for the celebration of the 142nd anniversary of Declaration of Independence of the U. S.

Whereas the American People on the fourth day of July, 1776, in its immortal Declaration of Independence and through its President Abraham Lincoln in his Gettysburg address gave the definition of the democratic government in its relation to the citizens;

Whereas the American People through its great President Woodrow Wilson defined in his speech January 22, 1917, the mutual relations of democratic nations;

We Americans of the Ukrainian descent resolve:

That we stand loyally under the star spangled banner, this symbol of freedom and liberty for all, and that we are ready to support most ardently the U. S. Government and its President to the glorious victory in this war for the freedom of all nations.

Whereas the Ukrainian People of Europe had struggled for centuries for their freedom, on desire a free United Ukrainian Republic which would include Eastern Galicia, Northern Bukovina and Kholm.

Whereas the Ukrainian territory has been invaded and occupied by the German and Austro-Hungarian forces, we protest against the conquerors aggression, tyranny, and lawlessness.

Americans of the Ukrainian descent of Cleveland, O.

Т.

— o —

3 BOSTON. MASS.

Поклик до Українців у Бостоні й околици.

Подаємо вам до відома, що заснувечь ся співацьке товариство „Боян". Проби співу відбувають ся у вівторок і четвер в церковній гали, ч. 25 Фердінанд стр.

Хто спосібний до співу і має охоту, нехай зголосить ся в означеним дни в церковній гали.

Предсідателем нашого „Бояна" є місцевий парох, о. В. Довгович, а дірігентом п. Т. Магаляс.

Українці! Найвисший час, аби і ми взялись до праці на поли просьвітнім. Читальня в нас завмерла, співу нема, а нам байдуже. А хто-ж буде співати ті наші милозвучні пісні — Німці, чи Айриші? Ні! Вони мають своє, і своє шанують. А в нас знайшлись такі патріоти, що не хотять просьвіти, ні співу, бо то, кажуть: для нас понижене, як буде спів. І чи чув хто таке, що просьвіта і красний спів когось понижає?

Але ми таких людий не слухаймо і не гнїваймо ся на них, бо вони самі на нічім не розуміють ся, тому так говорять.

Ми берім ся щиро до праці! Маємо тепер сьвященика, який є добрим патріотом, маємо і других щирих народних діччів, тож не тратьмо ані хвилинки часу, бо ми і так лишились позаду всех. Покажім, що ми не такі недбалі, за яких нас мають.

Член „Бояна".

— o —

3 ANSONIA. CONN.

Ансонійським панкам в альбом, а українській суспільности для осторогн.

Дня 25. мая Спів. Драматичний Кружок з Дерби відограв представленє „Наталка Полтавка", а що я перечитав в „Свободі" се оголошенє і пойхав до загалу, то і я пойхав подивитись на виставу сеї так дорогоцінної, першої в нашій нововідродженій літературі, комедо-опери.

Представленє відограли люди, які, як мож було пізнати, не перший раз виступали на сцени. Вони поописали ся знаменито і як справдішні артисти. Не беру ся критикувати акторів, бо ансонійські Українці не раз уже бачили ріжні продукції Драм. Кружка і давно признали йому пальму нагороди, отже і критика моя булаб не на місци.

Дивно мені стало те, що на гали я побачив небогато гостий, як се було на инших представленях в Ансонії, і я почав розвідувати ся про причину сего. Мені пояснено, що представленє дають на дохід церкви і що тікети є задорогі — по 50 центів, длятого ансонійські інтелігенціоналісти і противники на представленє не явились. Дальше я довідав ся, що ті кирчники готують ся їхати на песаме представленє, „Наталка Полтавка", до Нью Гейвен, де відограють того ж хлопця, але артисти Якель, Сура і инші жиди з трупи ті спеціально Відограли в день 2 червня.

З цікавости поїхав я також і до Нью Гейвен, де дійсно тих „патріотів" застав чимало. На вступі прочитав я програму, де подано було, що відограють ся два представленя: „Безталанна" і „Наталка Полтавка". Я відразу прийшов до переконаня, що неможливою річию є, аби вони такі два довгі представленя могли відограти за так короткий час, се від 8-мої до 12-тої вечер. Тут я відразу спізнав жидівську спекуляцію та обман. І я не зайшов ся, бо жидки Відограли лиш одну штуку, „Наталку Полтавку".

Поминувши се, що наші „пролетарі" дались обдурити жидам, так як дурять їх на нашій рідній Україні і в небіжці Росії. Лейбо і Ленін, але неймовірним здаєть ся, щоб ті жидівські пяки потрафили висьміяти і зігноровати нашу націю, нашу літературу так, як вони робили на тім представленю.

Своєї ролі не знав на память ані один хайдерник. Повинукали цілі сторони і цілі пісні з оригіналу, а про рухи то нема що й говорити, бо і природна річ: деж жид зі своїм характером і своїми „пимес" рухами може відограти ролю добродушного, мелихолійного, з ідеальною любовю Українця — парубка або дівчини.

Я мав враженє, що находжу ся в цирку Бальтазара, або Едісона в Галичині, де виступає кілька жидівських блазнів, але не на українській сцени, де мають ся відограти представленє, образ реального житя нашого народу.

Не хочеть ся вірити, але се гірка для нас правда, коли ті обманці, дурителі нашого народу висьміювають нашу літературу, нашого автора сего твору і уживають впрост обурливих слів, як приміром, коли Рахля (в ролі Терпилихи) говорить до Сури (в ролі Наталки) „А що, тахтаулівський дяк чиж **се є пес**, а писар підканцелярист Скоробреха чиж **се свинь**, що ти не хочеш заміж за них гти?"

І каже до Возного „Тая у нас така бідність, таке убожество, що **оний нас зідить**".

Сруль (в ролі Возного) кланяєть ся Сурі (Наталці), відвертаєть задом до загалу, задержуєть ся в тій позиції хвилину, неначеб хотів подякувати „інтернаціоналістам" за їх присутність на представленю.

Знова Якель (в ролі Виборного), з фляшкою горілки під пахою, розливає її, збирає пальцями, облизує, валяєть ся і перевертаєть ся сцени, мовби утік з дому божевільних.

А деж ви були, ансонійські поступовці, що не піднесли слова протесту, не витували ногами сій жидівських обманців, пиюк? І соромну у вас нема! І ви приняли се за добру монету, і кирчники вас нарешті плескали в руки. О сором вам! Сором вам, котрі уважаєте себе за поступовці, а підлої роботи для українського загалу оцінити не вмієте, чи радше зі злоби і злядности для дербінського Драм. Кружка оцінити не хочете. І задля тоїсамої злоби (бо, як було сказано, члени Кружка то самі церковники — співають на хорах) ви, дурисьвіти, їдете по других містах на жидівські представленя, платите тратиці й автомобілі, платите два рази дорозший вступ, аби тільки повагу Драм. Кружка підкопати і не дати „церковникам" заробити. Ви забувати не хочете, що члени Кружка, не зважаючи на жадні перешкоди, ни жадні партії політичні, працюють щиро і вам навіть своїм хором нераз помагають виступати публично. Ви забули за те, що декотрі члени Кружка належать до вашого комітету, який ви завізвали для збирання жертв на друкарню, і працюють усі спільно, а зароблені приозбирані гроші віддають на добродійні і просьвітні цілі.

Отже запишіть собі кождий з вас мою науку в свій альбом і не забувайте на клич: „Згодьбудує, незгода руйнує". Приходить же на будуче на представленя Драм.-спів. Кружка і не давайтесь туманити жидам-зволокам!

А до Тебе, українська суспільности, кличу також: Не ходіть ніколи на представленя жидівської трупи. Женіть жидків з вашого плейзу геть, бо вони Вас обдурять красними покликами і програмами, але з їх представленя вийдете невдоволені, обдурені і зі шкодою для вас, зі шкодою моральною і матеріяльною.

Гість.

ТАКСАМО ЯК ТЕНКИ.

За моцем славні тенки (tanks) ніколи не заведуть в надіях в ломаню неприятельських оборон. Так само Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина непобідимо переходить внутренности, усуває з них всі шкідливі складники, котрі творять збірник хоробливого насіня, але привертають здоровий апетит до їдженя і правильне травленя. Се є найуспішніший лік проти запору, нестравности, болю голови, нервовости загальному обезсиленю. Ціна $1.10. В аптиках.

Є гідне подиву, як Трінера Ліпшет Трафіне просто в саме жерело болю і помагає в ревматизмі, невральгії болю в хребті, нарушеню, опухненю, зниженю і т. д. є знаменитий на хорі мясні і утомлені ноги. Ціна в аптиках 35 і 65 центів почтою 45 і 75 центів.

JOSEPH TRINER COMPANY,

Оффіціяльні лікі,

Chicago, Ill.

ВИШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЄ КОПАЛА

ЦІНА, ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовлені висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЗАЛЕЖНО ВАШІЙ НЕДУГ, ЧИ НЕ СТРАТАЛИ СИ ТЕРПЕЛИВОСТИ,

В дни до день з року на рік підпав сьвітовий ...ь України. Проявлене ...ї сили ...ня з ...ї ...ї ...ї

З ПОЛІТИЧНОЇ ДИСКУСІЇ.

У фейлєтоні Ґазети часопися „Америка" помістив дописувач О. П. кілька статий, в яких обговорив відносини серед Українців в Злучених Державах. Подаємо з них отсе одни замітнійші уступи:

Що наші національні провідники народні у великій більшости не доросли до великої задачі провадити нарід до означеної цілі, не потрафлять зорієнтувати ся у положенню, не знають душі того народу, котрий взяли ся вести, на те є многі докази з нашого народного житя, з житя многих провсьвічних людий, з академічних студіями і не з капустяними, але мислячими головами. Та де як де, а на нашій американській Україні наможна ся тих політичних українських патріотів-провідників велика сила. Кождий, що вміє читати і писати, вибиваєть ся у провідника народу, майструє свою власну політичну програму, видумує гасла, робить найлінивіну українську партію і борсть ся на смерть і жите з кождим тим, хто не хоче узнати його ідей. Коби то наші так звані передові люденьковє знали тую примітивну засаду, яку містить народна наша пословиця: „Коли ти не гриб, не лізь у кобелю", або подібну другу: „Знай швець своє шило, та до кравецтва не мішай ся", ми би були нині на ліпшій дорозі з нашою українською політикою в Америці. А що так не є, тому ми всі опинили ся з нашою політикою у слепій улиці, і тепер, коли нас напали зі всіх боків драби усякого рода, Поляки, Мадяри, большевики та Німці, не знаємо, що зі собою робити. І а тій нашій політичній конструкції витягаємо руки до своїх провідників з просьбою, не знаю якою: чи щоби нас ратували, чи щоби нас зрадили, так як зраджували цілими роками. Проводити політику, а ще таку замотану і трудну, якою є політика нашої української нації, то не цілом махати, або шуфлею робити, або хоч би написати статю повну закликів та покликів і клевет на свого політичного, або часто-густо і особистого ворога. Політика є трудною штукою і до неї не повинні брати ся люди, котрі крадком, бадгранем дютичних дописий, гузнем і тровленем прославляють ся, але люди, котрі мають за собою знане історії народу, не лише свого, але і чужих, котрі мають голову не на те, щоби було де заложити капелюх, або шапку, та задерти до гори, але мають голову на те, щоби мислити і думати; люди, котрі знають психологію, себто натуру людської душі. У нас, в Америці, є такою мислячою головою Українська Рада. До неї належить провадити українську політику. Та найкрасших українських народних робітників. Чого отже дивувати ся простолюдинови, чи то Лемкови, чи бідаському, або калуському селянинови, що він не хоче на нашу розвалу покинути назву „руский", „угрорус" і т. д., і назвати ся Українцем?! В польських гімназіях у Галичині, з тих гімназій, де вчили найзажертійші провідники, польські професори, а до котрих зачисували ся передмісти гімназій бідаська, дрогобицька і самбірська, виходили найзажертійші „кацапи". Чому? Бо їх, тих студентів, найбільше „пекли" польські шовіністичні професори, а вони, аби не дати зпольонізувати ся, робили ся „твердими русинами". Такеж не мають ся з простим народом, кого знає українські політики, найпаче тут, в Америці, не знають. Знаю в Америці одного українського сьвященика, котрий руководив ся завсїди розсудком і тактом у політичних справах. На своїй парохії мали його гайдамаки, котрих була одна пята часть парохії, через цілих 5 років за „кацапа", бо — як жалували ся — їх парох ніколи не викричав на проповіди: „Ми Українці", щоби „кацапи" знали (а тих „кацапів", Лемків і Угорщан, було чотири пятих частий цілої парохії), що і наш сьвященик належить до нас". Декотрі встерелені і-шли навіть в заклад на 5 до 10 дол., що парох є кацапом. Мовляв, з кацапами тримає, їх гладить, а на нас, Українців, нераз і розкричить ся у церкві. Яке-ж було здивоване горячих українських патріотів тої місцевости, коли прийшли до церковної галі на заповіджений у церкви концерт я честь незабутного Тараса Шевченка і побачили, як „малі кацапята" (як вони називали лемківську і угорську молодїж) зачали співати українські патріотичні пісні, між иншими: „Ще не вмерла Україна", декламувати українські патріотичні вершики. Самі гайдамаки зі шкіри вискакували з радости, обцаси повідбивали собі з тупани о підлогу, оплескам їх не було кінця, такса мо, як не було міри втісі старим татам і мамам лемківської й угорської дітвори, що їх дітьми так дуже плещуть!

Я заєму при нагоді ще увагу на дуже важну справу, про котру всі знаємо та котрої не дуже приглядали ся, а іменно, чому в Шамокіни, найстарший український еміґраційний кольоні, нема нині шизматицької церкви, нема „Карпаторуссов" а ціла велика громада шамокінська має ся за українську. Чи у Шамокіни не було Лемків зі всіх закутків західної Галичини, а між ними найтвердійших горлицьких русинів? Що за причина тої незвичайної на Америку події, щоби вся Лемківщина стала, як українська громадою? Відповідь коротка: У Шамокіни працював через 25 літ правдивий український патріот-сьвященик, котрий знав наскрізь душу свого народу, шанував його патріотичні почування, цінив „руський" патріотизм і приміняв до свого рідного лемківського, мав спосібности патріота-дипльомата і виробив з того здорового мішного матеріялу, лемківського народу здорову українську просьвітну громаду. Бл. п. о. Ів. Хр. Константкевич (нехай земля буде йому пером!) був тим мудрим будівничим України серед Карпаторуссов і дав нам найкрасшійшу школу української політики. Ратуймо ся, але не витягнем рук до зрадників і запроданців, платних аґентів, до тої групки людий, котрим о добро народу таксамо ходить, як псови о пету ногу; але витягнемем заключення з тих промахів, яких ми, Українці, допускали ся нашою крикливою політикою через десятки років. Перестаньмо наложити простий а збаламучений наш нарід з Лемківщини і Угорщини назвами такими, як що до сеї пори.

Най перестануть наші соціялістичні провідники бурити церкви, вішати попів, видирати народови з серця віру, шкодити у народі гасла моральности, морду, грабіжи, діленя маєтків, заводженя дикого супружества, большевицьких теорій, а згода прийде сама собою. Та поки того не буде, годі накликувати до єднання огню з водою, бо сеї штуки ніхто ще не вчив, отже і не вчить. Кому лежить на серци добро народу, той буде шукати инших доріг до спасення. Сапієнті сат! Імяй уши слишати, да слишит! А і я рівнож не затаюю своїх ух, коли хтось другий промовить слово на ту тему. А варто би почути, як другі про се думають.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ САМІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

БОФАЛО, Н. Й.

УКРАЇНЦІ УКРАЇНЦІ!

В СУБОТУ, 3. СЕРПНЯ 1918 Р.

Аматори Українського Аматорського Кружка в Бофало, Н. Й.

відограють

в гали Мінкевича, 612-614 Філмор Елеєню, Бофало, Н. Й.

одну з найкрасших комедий в 3. діях

„СВАТАНЯ НА ГОНЧАРИЦЇ"

Початок точно о годині 7.30 вечером. Вступ 35 і 50 центів.

По представленю

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Приходіть громадно а будете вдоволені. За добру забаву ручимо з гори. 91

ПОТРЕБА ВПРАВНИХ МАЯНЕРІВ.

Вугле на 6 стіп грубе. Сильні поваги і добрі здібности. Нема ґазів. Уживаєсь отворені лямпи. Пневматичний молот. Робота нікою і електричними ланцуговими машинами.

Вигідні доми, добра вода. Рент $5.00 до $7.00. Школа, костели, розривкові місця, добрі склепи з умірковними цінами. Сливинські склепи є в Shinnston, W. Va. 76-91

Маємо добру роботу а наші стали і добрі робітники заробляють $80.00 до $120.00 на 2 тижні.

Наші плян називає ся: WILLARD MINE. Ту мині міс Shinnston, W. Va. при Baltimore & Ohio R. R., недалеко містами Fairmont і Clarksburg, W. Va. Автомобілєвий рід їздить міс Shinnston а Willard міне.

Радостїсь ся до роботи сейчас або пишіть по ближні інформації до

VIRGINIA-MARYLAND COAL CORPORATION,
Shinnston, W. Va.

ЖЕНЩИНА МОЖЕ ДОБРЕ ПОМОЧИ ЛИШЕ ЖЕНЩИНА.

Для Вас, милої панни і замужної жінки могу лише порадити на лиши, дешево, ясно, одно і повтоє можні лекарство. Я, я одно спеціяльний Крем, старинне рецептове лекарство, сьвітоване спеціяльно доктором, лише полічене від 7 тиждні кроні і перевіє вам по кореспонденції бажа, а опісля на Вашім лиши закладнім, що і спокійнійше від ніж і спокійнійше від ніж і ся ся гарним на кольоритр. За сей рецепт я високої ціни, а тепер Ви не оплатите ні ніякого рецепту на ґрошик сего кому, то Вамі тоже будуть Ваш спокійнійше. Цінна Ціна ціна і ціна спокійнійше ціна ціна ціна $2.00. Запчуть 25 цен. спокійнійше ціна ціна ціна

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялєст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслужений на довіре спеціялєст недуг мужеських, котрий у се своє знане і довгойтну практику віддає для услуги людскости.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-80
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В неділю від 9. рано до 3. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ

В. ЛАЗУТИ

74 St. Mark's Place
E. 8th St., New York.

Кухня ведеть ся на старокравний і американський спосіб. Приїзжі до Ню Йорку найдуть тут гостинність і відповідне товариство. Се гостинниця нюйорських Українців. чс-

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учить ся АКУШЕРІЇ в самій школі або в своїй хаті під самою дорожною старанна, цілковита ісцера науки; приймаєть ся кождого часу. По ученню видають ДИПЛОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Dunlop, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 932.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образованє, в цілім заняттю Ви би не працювали, зачніть учити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

Наша школа сим займаєть ся, що вона добиваєть ся навчити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця, що жиє в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі поштою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під надзором фахового учителя або учительки. Тиждня за цілий курс лише 5 розділів. За 4 роки істнованя сеї школи покінчили курс тисячі Українців. Від кождого з нуждаючих, кождого давно, що так зетер і приступно вивчив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подрібні інформациї за 10 центів (марками). Радимо Вам випробати по пробну задачу і увеличити в Вашім ключі чесности, точність і строге виповнене зад.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

МОЧОВІ ВІДХОДИ

регулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись з MIDY
Уникайте підробок

ВАРТІСТЬ ЗДОРОВЛЯ.

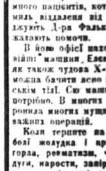

Вартість здоровля можна дуже ... ТАГСТВО. Не робіть ... до ... Ви сорок, або чи ... Ваша ... тяжка, і коли Ви жадаєте помочи досьвідченого Спеціялєта, то ... Ви ... Доктора Фальса, котрий протягом послідних 21 років лічив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Вам недуга є до виліченя, він вилічить Вас скорше, лїпше і дешевше, як инші наші Спеціялєти. Вилічить недуги, які другі Спеціялєти не могли вилічити, бо він бадає і обіпчує кождим індивідуо особисто. Його лїчение не спрацює подібних і ... і много пацієнтів, котрі неправильно ... вилік відданя від Ню Йорку. Відвідують Д-ра Фальса в його офісі та кажуть помочи.

В нього офіс находить ся всі найновійші машини Електричних Апаратів, як також чудова X-Ray машина, ... Можна бачити всю кость через ... тіл. Сю машину уживають вам потребою. В многих случаях вона ... многих мущин і женщин від ... 65—

Коли терпите на ослабленє нерви, болї молодуа і кривий, катар, болї горла, ревматизм, чирваки, шкірні ... серця, зазір, говорили, ... мікура і нирок, то найлїпшеє ся о його спеціяльності як Лікаря-спеціялєта.

ПОРАДА ДАРОМ.

НЕ ЛІЧИТЬ ЛИСТОВНО.

Dr. FALK,
СПЕЦІЯЛІСТ,
11 West 28th St., New York City,
(межи 5-ою Еленею а Бродвей)

Годині офісові: від 11-ої рано до 7-ої вечер щодня, в неділі і американські сьвята від 10-ої рано до 1-ої полов.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

(Продовженє зі стор. 1-шої).

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Становище Анґлії против Росії.

ЛОНДОН, 30. липня. — Анґлійське правительство означило свої цїли супроти Росії у своїй відповіди сибірському провізоричному правительству, як се доносить кореспондент „Дейли Мейл" з Владивостока.

Заява анґлійского правительства звучить:

„Цїлию анґлійского правительства є запевнити політичну і економічну відбудову Росії без ніякого внутрішного вмішуваня і помогти прогнати війска неприятеля з російскої землї.

„Анґлійске правительство заявляє рішучо, що не має жадного наміру в якийсьбудь спосіб обмежувати територіяльні цїлости Росії".

Позичка 250,000,000 доляріи для сибірського правительства.

СТОКГОЛЬМ, 29. липня. Урядовий орган сибірского правительства, який виходить в Омску, доносить, що Японія уділила сибірському правительству позичку в сумі 250 мілїонів доляріи на утворенє сильної армії. Натомисць сибірське правительство добовязало ся доставляти поживу японським вискам, які прибудуть на Сибір.

Часопись доносить дальше, що сибірське правительство веде переговори зі Злучними Державами.

Японія ожидає відповіди Злучених Держав.

ЛОНДОН, 29 липня. Японське правительство ожидає нетерпеливо відповіди президента Вілсона на ноту в справі інтервенції в Росії, як се доносить телеграма з Токіо від кореспондента „Таймс-а" з дня 25. липня.

З огляду на спізненя в кабелевій комунікації сподють ся, що відповідь не прийде скорше як коло четверга.

Чехо-Словаки здобули Шмакову.

ШАНГАЇ (Хіни), 29. липня. Чесько-словацькі війска здобули місто Шмакову, як се доносить телеграма з Владивостока.

Воєнна добича, яка попала ся в руки чесько-словацьких військ, складаєть ся з кільканайцять машинових крісів, великої скількости набоїв і ручних гранатів, апарату до виробу трійливих ґазів і 200.000 патронів.

Становище Анґлії против Росії.

ЛОНДОН, 30. липня. — Анґлійске правительство означило свої цїли супроти Росії у своїй відповіди сибірському провізоричному правительству, як се доносить кореспондент „Дейли Мейл" з Владивостока.

Заява анґлійского правительства звучить:

„Цїлию анґлійского правительства є запевнити політичну і економічну відбудову Росії без ніякого внутрішного вмішуваня і помогти прогнати війска неприятеля з російскої землї.

„Анґлійске правительство заявляє рішучо, що не має жадного наміру в якийсьбудь спосіб обмежувати територіяльні цїлости Росії".

Позичка 250,000,000 доляріи для сибірського правительства.

СТОКГОЛЬМ, 29. липня. Урядовий орган сибірского правительства, який виходить в Омску, доносить, що Японія уділила сибірському правительству позичку в сумі 250 мілїонів доляріи на утворенє сильної армії. Натомисць сибірське правительство добовязало ся доставляти поживу японським вискам, які прибудуть на Сибір.

Часопись доносить дальше, що сибірське правительство веде переговори зі Злучними Державами.

Японія ожидає відповіди Злучених Держав.

ЛОНДОН, 29 липня. Японське правительство ожидає нетерпеливо відповіди президента Вілсона на ноту в справі інтервенції в Росії, як се доносить телеграма з Токіо від кореспондента „Таймс-а" з дня 25. липня.

З огляду на спізненя в кабелевій комунікації сподють ся, що відповідь не прийде скорше як коло четверга.

Чехо-Словаки здобули Шмакову.

ШАНГАЇ (Хіни), 29. липня. Чесько-словацькі війска здобули місто Шмакову, як се доносить телеграма з Владивостока.

Воєнна добича, яка попала ся в руки чесько-словацьких військ, складаєть ся з кільканайцять машинових крісів, великої скількости набоїв і ручних гранатів, апарату до виробу трійливих ґазів і 200.000 патронів.

В ТУРЕЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кабінетова кріза в Туреччині.

РИМ, 29. липня. В Царгороді прийшло до кабінетової кризи з причини спору між Болгарією і Туреччиною над територіяльними здобутками, приношеними Болгарії на підставі мира в Букарешті, як се доносить вість, котрі наспіли тут з Атен (Греції).

Утворили ся два ворожі табори. На чолї одного станув премієр, Талаат Паша, а на чолї другого міністер війни, Енвер Паша, якого попирає Німеччина.

Поголоска про зірване зносин між Туреччиною і Німеччиною.

ЛОНДОН, 29 липня. — Зносини між Німеччиною і Туреччиною зірвані, як се подають вісти одержані апрост з Царгороди".

Таку вістку надіслав до „Ексчендж Телеґраф Ко." кореспондент з Копенгаґен.

Обурене проти Німеччини простало в Туреччині від кількох тижнів щораз більше, доносить дальше вісти. Німці зажадали недавно тому від Туреччини крейсера „Гамідіє", одинокого більшого турецького корабля, що відійшо довшає від німецький крейсер „Бреслєн", який застановив ся в Дарданелях. Помимо протесту з сторони Туреччини „Гамідіє" відплинув до Севастополя під німецьким прапором.

Вашінґтон сумніває ся щодо правдивости поголоски.

ВАШІНҐТОН, 29. липня. Департамент заг. справ не має жадної інформациї, яка би потверджувала вістку про зірване зносин між Туреччиною і Німеччиною. Таксамо в дипльоматичних кругах нема ніякого потвердженя сеї вістки. Задля браку всяких інформаций в сїй справі в урядових кругах панує сумнів щодо правдивости сього донесеня.

У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Воєнні цїли аліянтів.

ПАРИЖ, 30 липня. — Мілєран, бувший французький міністер війни, пише отсе:

„Мирові услівя, які аліянти можуть прийняти, складають ся з пятьох слів: „Прусський militarizm мусить бути знищений".

Бувший премієр начеркав плятан що перше услівє мира зворот Франції Альзації і Льотаринґії та сполучене Бельгії і Італійців. Румунські землї мусять вернути до своєї матерної держави. Незалежність для чесько-словацьких земель мусить бути забезпечена. Бельгія мусить бути приверненa і має одержати відшкодованє. Сербія мусить одержати назад свою незалежність. Польща мусить бути відбудована.

Як довго сї цїли є неосягнені, заявляє міністер, Злучені Держави і Франція не сьміють зложити оружє.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Покаранє німецького генерала за передачу коло Сасон.

ВАШІНҐТОН, 29 липня. Німецький генерал, Франсеса, зістав поставлений на лїсту спеціяльних генералів за кару за передачу відчає пустину в околиці Сасон, як се виходить зі змісту артикула, водного в часописи „Франкфуртер Цайтунґ".

САВТНОРТ, КОНН.

Позір Українці з околиці Саутпорт і Бріджпорт!

Тов. т. Т. Шевченка, від Я. У. Н. С. устроює

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНИК

В НЕДЛЮ, 4. СЕРПНЯ 1918 Р.

на власній фарові Михайла Ванта.

Почнеть точно о годині 1-ій пополудни і по до пізної години в ночи.

Музика добірна, смачні напитки і закуски. За добрий забаву ручить

КОМІТЕТ

На пікніку буде приглядатись нових членів до товариства і У. Н. Союза зі чудовими вступного. Тож Українці і Українки з околиці Саутпорту, що не належать стати членами в безпечній організациї, не є вчасна, там є і сила. Просимо Тов. з Бріджпорт, Конн., тов. гри „Сон" ся Петра і Павла, та всі українські товариства, які належать ся в Бріджпорт. Просимо українські товариства з Ансонії і Зерби прибути на сю забаву, а не пожалуєте.

Дістати ся можна: Бритъ і Бріджпорт, Саутпорт або Вестпорт Новими карами і стрітє при Round House Switch і в'їдете дорожою на право на заді Peapot Poultry Farm від кари дві мінути ходу на місце пікніку. 91-2

Юрко Гогель, предсідатель,
Н. Гайда, секретар,
Михайло Вегат, касьєр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ОЛЕН, Н. П. Тов. „Запорозька Січ", від. 365, повідомляє своїх членів, що дня 10 серпня б. р. наше товариство буде обходити пятьлїтну річницю свого істнованя. Отже обходячи кождого члена бути на сїй сьвятї приступним. Таксамо просить ся всїх місцевих Українців, обо прийшли у сей сьвято, котре відбуде ся в Редмен гали, зі співами, декламациями і відповідними промовами. Тут у нас в місцевости нам бодай Українців, котрі ще не належать до У. Н. Союза, отже тепер якраз добра нагода стати членом У. Н. Союза і товариства „Запорозька Січ". Бо всякі приходять вовки з лїса до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Г. Підсвальний, предс.; І. Білий, секр.

ЛИШЕ ДЛЯ МОЛОДЦІВ

лїпшого 5 фотографій найгарнїйших женщин за 20 цент. срібом або марками. За одновленє ручаю. 76ос—
INTERNATIONAL SALE HOUSE,
1 Union Square, New York City.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділї від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
309 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 6968

ФАРМА! ФАРМА!

Ви непереконуєте, коли довідаєте ся, що ми продаємо 200 акрів фарми коло Вайлінґтон, Конн., за 4,000 дол. на спілку. Чому? Тому що фарма горіла, дім на 6 румів, стайня стайня на 20 коров, стайня на 8 коний, курник помій на 1000 курий. Будинки конструовані 5 тисяч доляріів. Через фарму перелїтає ріка. 50 акрів землї чистої, зорної, 120 акрів доброго лїса. Ціна цілиста, решта на 5 лїт на спілку. Покупіть якраз дня! 87-92

AMERICAN LAND & IMPROVEMENT CO.
25 Greenwich-St., New York City

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Поручаю свого товариша МИКОЛУ ВЕРБИНОГО в важній справі. Хто що о нїм знає або має сам, нехай напише на адрес: VASIL WM MOSSORA, 58 Belmont Ave., Newark, N. J. Хто подасть вісти точну адресу, дістане нагороду. 91

Поручаю свого сїстра МАРИНА ЛЬОРЕНЦА з села Вовшин, повіт Лїнськ, що перебуває в Америці. Хто би о нїм знав або має сам, прошу ласкаво зголоситись на адресу: Wojtko Lorenta, 107 Monroe Street, Troy, N. Y. 90-92

КОНКУРС.

Ґаленьска гр.-кат. парафія в Hazleton, Pa., поручує дякочителя селського. Услівє: Має основати і провадити церковний хор, устроювати театральні представленя і провадити парафіяльну школу 2 год. денно. Платнє: 55 дол. місячно (американський кружок дає доплатити місячно 5 дол.), помешканє, сьвітло і опалене дармо. Голоситись на адресу: REV. JOHN FEKULA, 302. E. Beech St., Hazleton, Pa. 88-97

ДО ПАЙНАРУ мешкане в місті Ню Йорк, від 6. 165-169 Eastern C. з двох і трох обширних кімнат, від $8.50 до $12.50. Голоситись до надзирателя дома або до: Miss A. Backhaus, Box 81, Sea Cliff, L. I., N. Y. 87-92

ХТО ХОЧЕ дешево відкупити умебльований (фурнішер), прошу зголоситись на адресу: JOHN ZELENY, 75 Monroe St., New York, N. Y. 91

Рільна оселя для набути ДОМУ НА ШЕСТЬ РОДИН з великим містом в Ню Йорку. Ренту приносить $900.00 річно. Дім находить ся при польській гостелї і шкоді. Рент гарантований. Гарадна з найбільш найдуч до Фрайбі. Дістати ся можна адресу: S. W., 1 Union Square, Room 712, New York, N. Y.

НЕБУВАЛА НАГОДА!

Трафиєть ся на 75 акрову ФАРМУ коло New Hartford, Conn. Новий дім, двоповерховий 7 румів великий, цементований в бейсмент, 2 добрі шопи, студня, 150 рядків овочевих дерев. Половина чистого поля, а решта лїс. Гарна дорога околиця. 1 миля до шкіл і 3½ милї до церкви. Місто найблизше довжина до New Hartford 3½ милї до Winsted, Conn. 6 миль. Ціна за сю 75 акрову фарму з домом, з худобиняками і пр. є $2.500. Сам хто хотїв би ціну. Тож не відкладайте а пишіть або приїдьте на адресу:

P. HRYHORAK,
116 E. 7th St., New York, N. Y. 91-92

Телефон: Лексінґ 5118.

ДР. С. ФРІДМАН

МЕДИК І ХІРУРГ

приймає кождого дня від год. 6. до 8. вечером, а неділї до 2. полол.

342 Іст 79-та улиця, між 1. і 2. сьвенюю, Ню Йорк. 87-112

ПОТРЕБА СЕЙЧАС

РУСКОГО ЛАЙНОВАЛЯЩИКА

Праця в день. Вісім годин денно. Юнійна платня. Голоситись:

AMERIKANSKY RUSKIJ VIESTNIK,
Box 438, Homestead, Pa.

5 фотографічних виконаної портрети найгарнїйших женщин в рамах розмі вартости 50 цент. і каталоґ рамородних цїн і зайчачки ручи, вишлю кождому за одержаних 10 центів і рівно або взрацих. Задоволене гарантоване. 73ос—

MRS. L. PIANECKA,
205 E. 14th St., New York, N. Y.

NEW YORK, N. Y.

30 миль долгий, 28 широкий, 7 мілїонів мешканців, і чуда сьвіта.

ВЕЛИКА НА 68 СТОРІН КНИЖКА

з фотографічними знимками улиць парків, музеїв, палат і публичних будинків.

Будинок Вулворта, високий на 55 поверхів, золочений на суму $50.00.

Горішні зелїзниці 75 стіп високо понад улиці, палати міліонерів і хати бідних, сцени великого зірвища і звичаєї улиці що сьвіта. Ціна тої книжки тілько і доляра.

Хто шле се оголошенє і пришле ціну з замовленєм, той отримає еще що додатком 25 поствирт з видами Ню Йорку. Адресуйте: 85ч97

UKRAINIAN BOOK STORE,
184 Ave. A, New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ПОБІЛЬШЕНЕ ПЕРЕЧИ НА ОБСЕЛЕНЯ, ХРЕСТИНИ І ВЕСІЛЛЯ ДАЛЬШЕ

118 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2988.

HELP WANTED MALE

ПОТРЕБА МУЩИН.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ, $21.00 тижня, 8 годин денно. Сталя робота. Голоситись до Mr. Greenlaw, Jersey City Stock Yards, з рога 6-ої улиці в Jersey City. 90-92

ПОТРЕБА мущин до сталого занятє, добра платня. Голоситись: Chillingworth Mfg. Co., West Side Ave. and Carlton Pl., Jersey City, N. J. 91-6

ПОТРЕБА лакейних робітників до робіт. Стала робота. Покладні ті, що уміють оплати і чистити на лакейских. Мусять подати 100 фунтів. Голоситись до JOSEPH T. RYERSON & SON, 203 West Side Avenue, Jersey City, N. J. 91-93

ПОТРЕБА мущин до робіт в складі товарів; денна і нічна шифта; 52½ годин тижнево; платня $19.00. Голоситись до форменя в 91-93
GREAT ATLANTIC AND PACIFIC TEA CO.,
150 Bay St., Jersey City, N. J.

HELP WANTED FEMALE

ПОТРЕБА ЖЕНЩИН

ПОТРЕБА ДІВЧАТ

до робіт при виробі малих лямпок. Чистість. Робота легка і займаюча. Добра платня має в часї практики. Вправні робітниці заробляють від $12 до $16 тижнево. Години праці від 8-ої до 5.30. В суботи від 8-ої до 12-ої. По дальші інформації голоситись до фабрики H. W. McCANDLESS & CO., 279 Washington Street, Jersey City, N. J. 91-6

ПОТРЕБА ... Женщин в віці від 18 до 40 літ, як:

ПРАСОВАЧКИ

при фамільній білизні.
Платня 25 цент. на годину.
Стале занятє.
BRUNSWICK LAUNDRY,
220 Tonnelle Ave., Jersey City, N. J.

ПОЧУВАЮ господині Українки, в середмістї, може бути з одною дитиною, котра би вміла провадити господарку. Голоситись на адресу: DMITRO KOLODIY, Box 96, Port Richmond, Va. (Westpoint, Va.). 88-99

ЗАРАЗ ПОТРІБНО

А-І ЛАЙНОТАЙПЕРА-ДРУКАРА

ДОБРА ПЛАТНЯ І СТАЛА ПОСАДА ДЛЯ ЧОЛОВІКА З ХАРАКТЕРОМ.

Гладкем друкара, а не „ловіком". Подайте також, що ми „Laste ошукуйте Goss Comet Press?

Пишіть про себе на адресу

Manager „NARODNE SLOVO",
322 HELEN STREET, McKEES ROCKS, PA.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З якоюбудь хронічною, нервовою і довгаївою слабостю, які вимагають опіки лїкаря спеціяліста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ,

і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

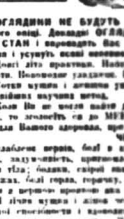

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкаєте се його оніці. Докладні ОГЛЯДИНИ підкажуть Вам ПРАВДИВИЙ СТАН і показують Вам на дорогу дорогу до здоровля, зацадить Вам терпіня і зчинить вовні нешкодиєть.

Довгі літи практики. Найновійші учені методи, медичні і електричні апарати. Вповнене ґарантоване. Все тут на окнайшне для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнули опасний через посвідчене застосоване найновійших наукових методів.

Коли Ви не можете найти дома пільги у Ваших терпінях і чуєтесь ненерем, то зголосіть ся до МЕНЕ і порозмовте ся зі мною можна осягнути для Вашого здоровля, при найновійшім методу у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нерви, болї в кривах, нервну пашиту, бите серце, слабість нерви, задуваність, притомність, болї голови, дрожі, тремтя, ослаблене цілого тїла, бадьмо, ґарячі поливи, ночу, ночи Ваш сон, болї в кривах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, пруги? Сї як і другі недуги в нервнім пропоне два може наносити шкоду Вашому здоровю.

Я лїчив мущин і жінок через роки разом. Вамі відкриваю тривоги Вас про всі спокійности і вповнюю Вас, що я вернеу Вам з серцем чаєї. Я лїчу сам причину недуги а Я скінчене уступлюють скоро. Памятайте, що порада і лїченє безплатно. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зголошуєм є невідомим.

Dr. COLDHEIT, Name, Ho
Prof. DR. Wm. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa

Повідомлене.

В Ельберті, повіт Балдвін, Алабама над заливом, заложено українську кольонію. Як лише ще цїлка людий закупить землю, сейчас будує ся церква, школа і заложить ся свої оніці. Кождий український фармер буде тут чути ся як в дома. Тут є здоровий клімат, сьвіжий воздух, чиста, мягка вода, урожайна земля, близько ринок. Два до три рази в році жнива. Найлїпша околиця на загальну фармерку і годяю худоби. Дохід з акра від $75.00 до $250.00 річно. Вільна їзда для купуючого 10, 20, 40 і більше акрів. Пишіть до:

HRYHORIY KURDYDYK, 216 E. 63rd St., New York City,
або
HENRY C. BARTLING, 911 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

Коли Ви недужі по-крадьтеся зі мною

Я спеціяліст на свою спеціяльність нервові і скомплікований недуги, які вимагають опіки спеціяліста.

Зверніть ся до мене, коли Ви є недужі а ми постараємось ужити всі нові сили, щоби полїпшити Ваше здоровле. Коли Ви терпите на холодно або біль печінки чи кишок, безсильність, безсонність, болї голови або загальне недужаню, то порадьте ся зі мною. Коли Ви терпите на ревматизм, лопаки, болї в суставах і др. терпіня, то зверніть ся до мене. Я довгий досьвід і практику дають мені змогу надіятись, що Ви лїкуєте мною здоровлені і будете мені прихильні на все.

Не відкладайте Ваше лїченє. Поспішіть, щоби запобічи Вашій недузі не вчас. 91—

Перша порада даром.

Години приймати від 9-ої годині рано до 8-ої вечер, в неділї від 10-ої рано до 1-ої в полудне.

Dr. MESSEC
СПЕЦІЯЛІСТ
124 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.

ВОЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Доктор Васерман, який лїчить успішно хороби молодуа, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте перервати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя недужих. Він також уживає X-RAY машину для в необхідно для лїкаря. Перше лїченє є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна особисто чи ні, робити незалїчимої шкоди або не дорого лїчить.

Doctor WASSERMAN, 1426 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. полол. Говорить ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи

БАДАЙТЕ І ПОРАДА ДАРОМ! Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя ножиків ТРОЙЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині залічитись цілком лїпше тим-ранким способом без ужитя ножа.

Мав в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до нутра і вбадати хворіші внутренности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тїло і вадити ними паралізні бацилї, які є причиною всїх недуг і людских недовидків. Той спосіб лїченя є не тілько новійший, але лїпше приняний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не відмикаюсь лїчити. Однакож вождого, котрого узнаю до вилїченя, оправлюсь лїченя в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові: вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер, в понедїлок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12 в полудне, а в недїлї від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
158 E. 18th St., New York City.
Бачьте стаці! шукайте 5-ої своєї і суботи.

Др. Еміль Айхель українский дентист

49½—1st Ave., corner 3rd Street, NEW YORK, N. Y.

виробляє штучні зуби, котрі витримують на вагови. Виробляє зуби без болю. Робота гаранована, цїни умірковані.

Годинн: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці; в недїлї від 10. до 2. полудня.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

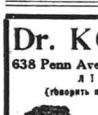

DR. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недугу легких, серця, шлунка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 506 уживають при лїченю недуг кров і гонорею, особисто, почтою не лїчу. 105—

Годинн приняти: від 9. рано до 9. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

Український лїкар з Одеси Др. КАУФМАН

111 E. 7th St., New York City.

Спеціялїст всїх мужеських, женських і дїточих внутрішних недуг. Лїчить помочию машинами електричними, уживає X-Рей.

Годинн приняти: від 9. рано до 9. веч., в недїлю від 9. рано до 4. по обідї.
Телефон: Орчард 6352.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСЇХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціялїст зі старого краю

поручає всїм тамтешним Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ З НАЙЛЇПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЇ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконче всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно на як пропускну при помочи спеціялїста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним докладним своєю недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить коп. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
204 2nd Ave., (між 12 і 13 ул.)
New York City.

Години офісові: недїлю від 9-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1883 Стуївесант.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Як називати вас за се, панове Поляки?

Від п. Филипа Холявського із Філядельфії ми дістали розпорядимости отсе письмо з польського рекрутаційного бюра ч. 21, висдане на адресу п. Ф. Холявського: „Шановний Пане. — звучить се письмо в українськім перекладї. — Тому, що Ви не ставили ся на поликанє в останнім листї, я ще раз взиваю Вас категорично ставити ся дня 26. липня б. р. в годинах між 10 рано а 6 вечером в рекрутаційнім бюрі під ч. 1340 Савт Пенн. Сквер, Філядельфія, Па. — В. Папара, рекрутаційний офіцир".

Від себе п. Ф. Холявський подає отсе поясненє: На перше „везване" я не відповідав нїщо; менї прийшло друге. На друге я відписав, що я не є Поляк, але Українець; лист я написав в українській мові. Я нїписав їм, що з Поляками я нїщо спільного не маю. Вони-ж, видимо, не уважають на мій лист, бо післали отсе трете і, як кажуть, вже остане „везване". Я прошу редакцію „Свободи" відповісти панам Ляхам публично в газетї на їх глупу вперстість.

Боротьба між православними.

У нюйорськім „Русском Голосѣ" протоєрей православної церкви о. Володимир Александров, який веде боротьбу проти епископа Александра, взиває всїх вірних православної церкви не давати православній церкві нїяких жертв, бо вони опинять ся в руках самого лише епископа і консисторії. Він каже, що сьвященики православної місії не дістали від 1-го липня до 1-го грудня 1917 року нїякої заплати від управи місії, хоч гроші на сю цїль прийшли з Росії. Каже він дальше також, що епископ Александер Немоловський одержав з Росії 24.000 долярів на виплачене пенсії біднїйшим сьвященикам за перших три місяцї 1918 року, але тих гроший не розділив. Сьвященик Александров взиває вкінци всїх сьвящеників, аби вони не агітували між народом за даванем жертв, бо тим вони скріпляють лише свого ворога.

Нагода стати горожанином.

В попереднім числї „Свободи" ми подали, що австрійські піддані, які вибрали перші американські папери, мають тепер нагоду вибрати собі другі папери і стати повними горожанами Злучених Держав. При тім є однак застереженє, що перші папери австрійського підданого мусїли бути вибрані перед днем 6-го грудня 1917 р., а німецького підданого перед днем 5-го цьвітня 1917 р. Хто зголостить ся по другі папери, мусить чекати найменьше три, а найбільше чотири місяцї, заки з Вашінґтону прийде дозвіл, що інтересованому вільно видати горожанські папери, або противно. Причина так довгого очікуваня є ся, що міністерство справедливости мусить розслїдити льояльність інтересованого.

Воєнні кошти Злуч. Держав.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 31, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Видатки Злучених Держав на війну дійшли 27. липня до 13.935,877.000 долярів. За перших 27 днів липня видано 1.339,699.000 долярів, а сподївають ся, що з кінцем місяця сума буде виносити один мілярд 488 мілїонів 500 тисяч долярів. Ся держава платить тепер денно пересїчно $50,000.000, або понад два мілїони долярів на годину.

Оподатковане дорогоцїнностий.

Парляментарний комітет, який вишукує способи осягненя податків, предложив низшій палатї парляменту проект оподаткувати дорогоцїнностч. Міністерство фінансів обчислило, що з оподаткованя дорогоцїнностий державна каса дістала би найменьше 2.000.000.000 долярів. — Комітет обговорює також справу підвисшеня особистого і корпорацїйного податку від доходів.

Чистота склянок від соди.

Комісія здоровля в Ню Йорку, по переведеню в місті ревізиї у 610 склепах, де продають соду, винайшла, що у 97 склепах склянки є в такім непорядку, що пючий соду може дуже легко набавитись якоїнебудь недуги.

Сїчові Вісти.

Товариство „Січ ім. Богдана Хмельницького" в Ню Йорку, 1-ий відділ Січової Організації Українців у Злучених Державах просить всїх тих, котрі мають цьвяшки до збиваня в ґрзнер, висїдані ще перед січовим сьвятом, щоби заховали їх аж доки не буде оголошенє сьвято врученя прапора. Близші подробиці будуть подані в найблизших числах.

Є надія на ратунок Мунєя.

Надія, що президент Вілсон займеть ся долею Томи Мунєя, робітничого провідника у Сан Франціско, якого засуджено на кару смерти, — огорнула всїх прихильників засудженого. По цїлій державі відбувають ся маніфестаційні віча і збори, які протестують проти засуду Мунєя. В тій справі президент дістає кождого дня тисячі листів і телеграм. Головним домагаєм прихильників Мунєя є, аби його справу розслїдив найвисший федеральний трибунал. З огляду, що каліфорнійський ґубернатор відложив день виконаня вироку на Мунєя аж до 3-го грудня 1918 року, є загальна надія, що інтересовані дїбють ся сповненя їх домагань.

Побіда женщин в Тексасї.

В Тексасї відбулись правобережні обчислєня демократичних голосів, числом 750.000, виказує, що женщини побідили в цїлім стейтї. Кождий кандидат, що одержав апробату жіночих організацій, побідив великою більшостию свого противника. Се виказало ся по голосах, відданих на кандидатів від найвисших аж до найнизших урядів. Апробату жіночих організацій одержали ті кандидати, які заявили ся за прогібіцією, за рівним виборчим правом для женщин і за провадженем війни аж до остаточної побіди.

Робітників на заходї є досить.

Федеральне бюро працї у Сан Франціско виказує у своїм останнім звітї, що в стейтах Каліфорнія, Невада, Арізона і Юта — є 63 сезонових робітничих бюр, які достарчили подостаком робітників для сих стейтів. Під теперішну хвилю отже на заходї робітників не бракує.

Звіт також виказує, що фармерські робітники у сих стейтах побирають від $2.50 до $3.50 денно.

Річна продукція углю.

Звіт адміністрації опалу за фіскальний рік 1917-1917 виказує, що в продукції угля є 8,912.000 тон недобору, значить — в минувшім фіскальнім роцї видобуто углю о вісїм мілїонів 912 тисяч тон меньше нїж держава потребує. За тиждень від 13. до 20. липня видобуто 12,950.000 тон опалового углю, або о 323.000 тон меньше нїж за попередний тиждень. Протягом останних шістьох тижнїв — як виказує урядовий звіт видобуто 73,269.000 тон чистого опалового углю.

Річний дохід одної зелїзницї.

Загальний дохід зелїзничої спілки „Сотерн-Пасіфік" за 1917 рік виносив 193,971.490 долярів, о $30,544.067 більше нїж за попередний рік — як виказує щойно виготовлений подрібний звіт. Чистий дохід виносив 49,129.417 долярів, то є о $13,706.903 більше нїж за попередний рік.

Вілїям Дж. Брен, бувший міністер заграничних справ, вступив до американської кабінетки.

Правительство заборонило ввозити банани.

У Вінстон-Сейлем, Норт Каролайна, помер Р. Райнольдс, предсїдатель найбільшої в краю фабрики тютюну. Він оставив по собі 10,000.000 долярів маєтку.

Голендське правительство заборонило вивозити зі своїх Індий кокоо до Злучених Держав.

Воєнний суд в таборі Ґрент в Раквіл, Ілл., засудив нїкаґовського дезертира Брента Д. Елїсона на 15 лїт арешту.

РОДИМЦІ!

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союза, бо се одинока і найбільша українська організація в Америцї.

UKRAINIAN NATIONAL ASSN.,
P. O. Box 70, Jersey City, N. J.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Алиядські острови против Фінляндії; хочуть прилучитись до Швеції.

Недавно тому фінське правительство покликало до військової служби пять клас мущин з Алиядських островів, але переконавши ся, що зарядженє стрічає безусловну опозицію зі сторони населеня островів, яке є виключно шведське, правительство не напирало на переведеє сього розпорядженя в житє. Кілька днїв тому видано знова подібне розпорядженє і мущини мали ставити ся до ассентирувку 25. липня. Фінський воєнний корабель прибув до берегів Маріенгамну, щоби забрати рекрутів до Гельзінфорсу. Мущини однак не явили ся, а вислали ноту до окружного команданта, що заяви до військової служби є виданий нелеґальнім і що вони хочуть служити не у Фінляндії, а єсь так на Алиядських островах. Крім того всї мінімальним жаданем є, щоби всї розпорядженя команди були видавані у шведській, а не у фінській мові. Корабель опустив береги без рекрутів.

Стратила 9 синів на війнї, тепер замітає улицї.

Европейська преса друкує лист німецького цїсаря до панї Метер, яка стратила девять синів на полї битви. Сей лист дуже оригінальний і послухають нашими читачами за тему до думами. Він звучить: „Його величество цїсар почув, що Ви пожертвували своїх девять синів в обороні вітчини в теперішній війнї. Його величество є незвичайно задоволений сим фактом, і в признанє він пересилає Вам свою фотоґрафію з рамами і власноручним підписом".

Панї Метер, нещаслива матїр, яка примусово дала девять своїх синів в обороні панованя кайзера, замітає тепер улицї Ольденбурга, щоби удержати себе при житю — каже кореспондент нюйорського „Таймса".

ВСЯЧИНА.

Походженє оріхів.

Майже кожда ростина має свою вітчину. Одною з них ростин є так-званий італійський оріх, котрий росте майже в цїлім сьвітї і діждав ся хвилї, в котрій вчені ботаники почали слїдити за його вітчиною. По довгих доходах вчені ботаніки відкрили, що вітчиною згаданого висше оріха є Персія і дооколичні краї. Оріховє дерево ще густо росте на побережах Чорного моря і в околицях Кавказу.

У згаданих висше краях ті оріхові дерева своєю величиною і віковим істнованем стали ся славними і мають за собою ріжні оповіданя. Є приміром на Кримі, де російський цар мав лїтні палати, оріхове дерево, яке числить найменьше 1.000 лїт. Сей оріх родить річно пересїчно від 75.000 — 80.000 овочів і є власностию пятьох родин. Так званий італійський оріх, — як твердять ботаніки, прибув до Італії з Греції около 100-го року перед Христом. А щойно тоді розсаджено сей оріх по цїлій Европі. Записки згадують про італійський оріх приміром в Німеччинї ще за часів панованя Карла Великого.

Австралію відкрив анґлійський морак Джемс Кук в другій половині XVIII столїтя і передав її в посїданє Анґлії.

Німеччина заключила союз з Австро-Угорщиною ще в 1879 роцї.

ПРИЗНАНЄ ДЛЯ „СВОБОДИ".

З Дітройт, Мінн., ми одержали отсе письмо: Шановна Редакціє „Свободи": — Приймить від мене отсих кілька слів, висказаних в сїм листї. Я, Павло Тихонович-Сухота, Українець з Київщини, де знав доси Вашої газети. Аж 4-го липня я був у Дітройт на маніфестації. Машируючи улицею, я побачив на розі одної улиці „Свободу". Я дуже заінтересував ся сею газетою. Я і мої товариші дуже уважно перечитали її і переконали ся, що „Свобода" є наша ріднa, українська газета, яка боронить інтереси цїлого українського народу. За се витаємо Вас, пане редакторе, і редакцию Вами „Свободу". Бажаємо їй розповсюдненє по всїй нашій кольонії. Низше підписані здоровлять Вас і бажають читати „Свободу".

Павло Тихонович-Сухота, Антін Кисїль, Гаврило Степанів, Іван Гук.

Екстра! Даром! Екстра!

ЗАДИВЛЯЮЧА НОВИСТЬ. Годинник календарський. Показує годину і мінути, як кождий инший годинник. Показує також назву всїх днів в тижни. Показує, котрий день є в місяци. Показує назву кождого місяця в роцї і показує 4 зміни місяця. Маючи той годинник, непотребуєте вже календаря, бо тілько поглянете, то вже знаєте, котра є година, який місяць, який день в тижни, який день в місяци і який місяць. Поглянїть на сей годинник, а побачите на нїм богато видомостий. Кожда вказівка показує що иншого. Раз їх тілько поставите, а опісля годинник щодня накрутите ушком і він сам всьо докладно буде вам показувати. Як лише схочете се, то по 12-ій годинї в ночи вказівки зараз пересувають ся і показують слїдуючий день. Го є щось задивляючого. Годинник є сильний і в такий спосіб гарантований на 25 лїт. Має 15 камінів, від яких надзвичайно гладкий і регулярний. В инших місцях за такий годинник мусите заплатити що найменьше $14.00, а в нас лише через короткий час дістанете його за $8.75. Письмену гарантию на 25 лїт з нашим полагодженєм вишлемо разом з годинником ДАРОМ.

Цїна сего годинника є $8.75

ДАРОМ ДО СЕГО КАЛЕНДАРОВОГО ГОДИННИКА ДИСТАНЕТЕ ВСЇ ТІ РЕЧІ, ЩО ВИДИТЕ НА СЇЙ ОБРАЗКУ.

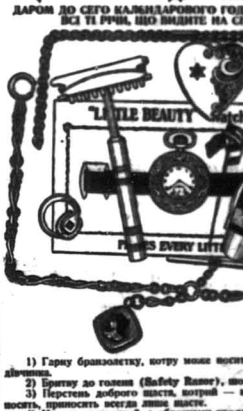

1) Гарну бранзолетку, котру може носити кожда гарна молодська дївчина.
2) Бритву до голеня (Safety Razor), що в шторі коштує $2.75.
3) Перстень доброго шасти, котрий — кажуть — всїм, що його носять, приносить всегда лише щастє.
4) Ножик прекрасний, з образками уродливих дївчат.
5) Аґлянтову фляшку, дуже гарно виконечну.
6) Серце з ланцушком для женщин і дївчат, дуже гарну прикрасу.
7) Ланцушок до годинника.

Всї ті річи як самі переконаєте ся, варують ту цїну, що самі, щоб здобути більше коштуючих, постановили лише ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС так дешево продавати.

91104

Гроший не присилайте, лише свою ТОЧНУ адресу, а виплатите як отримаєте. — Пишіть сейчас на адрес:

UNION WATCH CO.,
116 East 7th Street, New York, N. Y.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до його приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечер, а в недїлї від 9. до 1. в полудне.

ЛИШЕ МУЩИНИ. Коли хтось хотїв би мати Др. Брайн тому ласкаво Вам, як можете бути свобідні з кождого найважнїйшого чого, а також самі Вам кажу.

В ньо офіс заходить не можете. Мою адресу:

Dr. BRYAN, 353 East 17th Street, NEW YORK CITY.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечер, а в недїлї від 9. до 1. в полудне.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Шановне без трудів і з трудом і 60 кольорів, одна альбуна. 100 кольорів одна на 54¢.

$2.00 $20.00 $75

Зводнєнє $5.00, а решту належите при доручуваню. Без такого зводненє можете відправити до:

GREATER NEW YORK PHOTOGRAPH CO.,
220 Grand St., New York, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не спішуйтеся нашу. Уживаємо найлїпшого способу лїченя в світї. Що ся тикає і наші вказівки на смаль. Гемороїди, рак, кров, нервовість і бадьо. Результати і всї недуги кровні і нервові. Не можу на стрілї і такі, котрого лїчить ся при чистому найлїпшому задоволеню.

І подумайте над сим! Що ми дуже можемо, як Ви зістанете оздоровлені. — Години приняти: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.

(Основана 75-ий рік).

HEIDELBERG TREATMENT, 1024 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ПРИ ПОВОРОТЇ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦЇ

вина лїкарю решета від спеціяльности. Я є в руках дипломований і добрий вказівки і шкоду в Америцї. Хто вивчить ся в нашій школї, той може робити вказівки і в Америцї. У нас є 8 вказівки з 1917 р. до нашої школї. Лекції і вказівки вказівки 25—35 дня на тиждень. Прийшли добре до нашого офісу і вказівки то ся є нашо. Офіс отворений і в недїлї від 9. до 1. полудня. Д. Ковальський.

Запишіться до нашої школи, — у нас є можливість-професор. Д. Ковальський.

ARENA AUTO SCHOOL, 108 W. 60th St., NEW YORK, N. Y.

Звісний Dr. GREY Спеціялїст

ПОНАД 30 ЛЇТ
В ШТУЧНИМ ЛЇЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ
117 E. 17th St., UNION SQUARE BETWEEN New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажає би і Вас вилїчити, коли терпите на нерви або міхур, сифіль недугу, сечу, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї кривий, слабости мозку, горла і жолудка, кашель, застуду. Запаленє легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, їдіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛЇКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Годинн: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

ПРОБНА ОФЕРТА: Вилїчить 20 цент. на мущинський пасок або 60 цент. на женський пасок, на такий спосіб, що можете переконати і т. и. Заплатить $3.50 дякуючи при відомі з почти. Заплїть у кождого сейчас і можете пасок на кождого чи 60 днів, а коли можете бачите з того що лїченє пропасний і цїлковитий і чудовий поправа Вашого здоровя; коли Вашо серце заплає вилїченє і Ви побачите, що вій пасок пробудив Вашу кров і Ваше тїло від недуг, що є шкодливі кожда, коли Ви полюбуєть піддавати ся, чуй поблагодіть ся поручувати сї пасок своїм знакомим. Коли одним будете поправильні при кінци 60-ох днїв, тоді дасте пасок сейчас, а як сїм в почуту Вам скоро Вашо $3.50. Се дуже гарантовано. Коли Ви маєте ревматизм, сциятику, невралгію, паралїж, ка-шель, нервовість, анемію, горла, нервовість, сифіліс, слабість в кранах, гемороїди, нерви, серцебиє, опухнене, дрожі, нервову, недуги жолудка і кишок, і нервові, і всякі инші болїзнощі, то в разі дати Вам на доказ чудову пробу свойої Electric Belt. Чому ждати потрібно? Чи Ви лїкарі не говорили, що ваше лїченє відкладають сейчас по умови? Адресуйте:

A. P. OWENS, Dept E., 102 W. 14th St., NEW YORK, N. Y. 59¢—

Оповіщує Електричний Пасок

Добрий для мущини!

Добрий для женщини!

Коли чоловік є хорий

то перший раз, яку він хоче знати є до лїкаря доброго лїкаря".

Коли покупив собі нашу книжку перевіт до видавця Др. Кефнера, 607 Маркет Стрит, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялїстів на місце, котрі вилїчили бо серця часу і гроші на кождого лїкаря.

Коли Ви відкриєте то переконите, що обер є дуже обгрунтований і надовго дїлчиєм нашої спільности; то є, що він мусить докладно знати Ви його. Ви можете бачити і посьвоєрно в нашій і докладні вказівки, так що коли потреба знайти прикм, дїчичні знайдіть мочи, обіцяти лучшого Д-ра, або що найдого, то Ви можете бачити і Ви можете. При помочи тих рекомендацій докладного рекомендації видуть мущини, женщини і дївчата.

Лїкар сказав Вам що є уверенєна сїна на лїченє. Жадна чоловік не може відійти задля бажу грошу. Кожний добрий лїкар можна чекати на поміч Вашу, а коли є спеціяльно Вашу спеціяльно або місцево, як можна, а бого сказати задля Вашо вилїченє і то такі, що жадні хорий не можете обманити ся бо є то вилїчить.

21-33

Наш інститут має такий найновійший апарат до стосуваня хорих: Спайн, Гальвані, Фарадія і Гай фрімаєї Електрістю; Ванну Гальванторію, Електрію Вибратори, і такі инші апарати.

ВІН ЛЇЧИТЬ ВСЇ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЕ, ЖОЛУДОК, УТРОБА, НИРКИ, ПЕЛЯЛЯ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровими.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

Годинн: від 9-ої рано до 8-ої вечер; в недїлї від 10-ої рано до 1-ої полудня.